СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIV П'ЯТНИЦЯ, 1 ЧЕРВНЯ 2007 РОКУ ЧИСЛО 22 VOL. CXIV FRIDAY, JUNE 1, 2007 No. 22

Позачергові вибори Верховної Ради України призначені на 30 вересня

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко, прем'єр-міністер Віктор Янукович і голова Верховної Ради Олександер Мороз у ніч на 27 травня домовились, що позачергові парламентські вибори відбудуться 30 вересня.

Про це вони повідомили у спільній заяві для преси після завершення політичних консультацій у Секретаріяті Президента. Президент підкреслив: „Політична криза завершена". За його словами, після довгих і нелегких консультацій знайдено компромісне рішення, яке дозволило з'явитись документові, що врегульовує кризу.

29-30 травня Верховна Рада України має ухвалити ряд рішень, які дозволять вийти з політичної кризи та провести позачергові вибори.

Учасники консультацій домовилися ухвалити три пакети рішень. Перший пакет – політичний, другий – рішення, які треба буде переголосувати, що були ухвалені парляментом після 2 квітня по сьогоднішній день, третій – законопроєкти, необхідні для вступу до СОТ та щодо інших соціяльних і політичних питань.

В. Янукович повідомив, що сторони домовилися про невтручання в діяльність правоохоронних та судових органів.

Президент В. Ющенко призупинив дію статті 2 свого указу від 26 квітня з метою леґітимного проведення засідання Верховної Ради. Теоретично домовленості підтримали усі парляментські сили, окрім комуністів.

Як повідомив керівник Секретаріяту Віктор Балога, Президент В. Ющенко вважає, що після останніх домовленостей з В. Януковичем і О. Морозом щодо проведення позачергових парляментських виборів, суб'єктом відповідальности за подальші кроки в цьому напрямку стала Верховна Рада. Два дні, відведені на прийняття відповідних законів, стануть іспитом на політичну відповідальність. В. Балога запевнив, що Президент України невідкладно підпише всі закони, які відкриють дорогу виборам до Верховної Ради та поліпшать соціяльно-економічну ситуацію в Україні.

Для того, щоб Верховна Рада стала недієздатною, а Президент видав новий указ про позачергові вибори, потрібно, щоб 151 депутат БЮТ та НСНУ склав свої повноваження. Втім, оглядачі висловлюють сумнів, що цей процес буде таким легким, як у тому переконує керівництво „Нашої України" та Бльоку Юлії Тимошенко. Адже не всі нинішні депутати цих фракцій ґарантовано потраплять до Верховної Ради знову.

На думку експертів, існує ще ряд питань, які можуть поставити під загрозу домовленос-

(Закінчення на стор. 3)

Зліва: голова Верховної Ради Олександер Мороз, Президент України Віктор Ющенко і прем'єр-міністер України Віктор Янукович після завершення переговорів з врегулювання політичної кризи в Києві в ніч 27 травня. Фото: УНІАН

22 травня на Тарасовій горі...

Президент Віктор Ющенко з родиною молиться на місці самоспалення Олекси Гірника.

Олександер Вівчарик

КАНІВ, Черкаська обл. – 22 травня, як завжди, тисячі українців прийшли вклонитися Тарасові Шевченкові на його могилі. Президент України Віктор Ющенко теж молився в Успенському соборі Канева, що належить Московському патріярхатові. Сторонніх, зокрема журналістів, туди не пускали. Люди стояли на вулиці Леніна біля пам'ятника Ленінові. Коли В. Ющенко вийшов з храму, то на чолі багатотисячної колони рушив до могили Кобзаря. Люди йшли переважно мовчки. Може, вплинув вигляд Президента – зосередженого і суворого. Поруч з ним дріботіли діти, усміхалася людям його дружина, але В. Ющенко був, як ніколи, серйозним. У колоні ледь не пошепки чулося: треба вистояти, ми не можемо вже відступати, хоч би скоріше були вибори, хоч би Президент не здався…

Могила Шевченка зустріла ще більшою спекою, співом солов'їв і музеєм у риштованні. Хор заспівав „Заповіт".

(Закінчення на стор. 13)

Спільна заява про розв'язання політичної кризи в Україні

Усвідомлюючи всю повноту відповідальности за суспільно-політичну та соціяльно-економічну ситуацію в державі, ґарантуючи недопущення нарощування політичної кризи, прагнучи її негайного розв'язання виключно мирним шляхом на основі діялогу провідних політичних сил, керуючись Конституцією України і для забезпечення національних інтересів та єдности країни, сторони домовились:

– з метою створення належних умов для здійснення конституційних прав громадян забезпечити недопущення будь-яких спроб нагнітання протистояння у суспільстві та упередити усі можливі дії щодо провокування „силового" розвитку подій,

– провести позачергові вибори до Верховної Ради України 30 вересня 2007 року,

– визнати, що позачергові вибори до Верховної Ради України проводяться згідно з Указом Президента України на підставі частини другої статті 82 Конституції України,

– для законодавчого забезпечення чесних, прозорих і демократичних позачергових виборів до Верховної Ради України ініціювати проведення з 29 травня 2007 року протягом двох днів (29-30 травня) пленарних засідань Верховної Ради України, на яких прийняти в цілому погоджені Робочою групою уповноважених представників Президента України, Кабінету Міністрів України, парляментської коаліції та парляментської опозиції проєкти нормативно-правових актів; підтвердити результати голосування щодо ухвалених у період з 2 квітня по 29 травня 2007 року актів Верховної Ради України; прийняти попередньо погоджені закони, що стосуються вступу України до СОТ, та інші нормативно-правові акти з соціяльно-економічних питань.

– Кабінетові Міністрів України разом з Центральною виборчою комісією забезпечити виконання Закону України „Про Державний реєстр виборців",

– з метою забезпечення чесних, прозорих і демократичних виборів внести зміни до персонального складу Центральної виборчої комісії на засадах домовленостей, досягнутих Робочою групою уповноважених представників Президента України, Кабінету Міністрів України, парляментської коаліції та парляментської опозиції.

Сторони беруть зобов'язання не допускати поза межами своєї компетенції втручання у діяльність органів судової влади та правоохоронних органів.

Президент України **Віктор Ющенко**
Голова Верховної Ради України **Олександер Мороз**
Прем'єр-міністер України **Віктор Янукович**
27 травня 2007 року

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Кому найбільше довіряють українці?

КИЇВ. – Центр соціяльних досліджень „Софія" 29 травня опублікував висліди опитування українців з питання, кому з політиків вони довіряють найбільше. Вперше за тривалий час до п'ятірки політиків, які мали найбільше довір'я серед мешканців України, не увійшов Президент України Віктор Ющенко. За нього подали голоси 32.3 відс. опитаних. Ще у квітні їх було 35.5 відс. Найвищий рівень довір'я мають Віктор Янукович (48.2 відс.), Юлія Тимошенко (35.3 відс.), Олександер Мороз (34.8 відс.), Микола Азаров (34.5 відс.) та Раїса Богатирьова 33.2 відс.). Водночас визначилася трійка політиків, до яких висловлено найвищу недовіру. Це Леонід Кучма (79.8 відс. опитаних), Наталя Вітренко (66 відс.), Віктор Ющенко (63.2 відс.) Опитування проводилося 12-20 травня в усіх областях України і охопило 2,015 осіб у 130 населених пунктах. *(„proUA")*.

Юлія Тимошенко подякувала Вікторові Ющенкові

КИЇВ. – 29 травня провідник БЮТ Юлія Тимошенко висловила подяку Президентові України Вікторові Ющенкові за те, що він „тримався мужньо, чітко, як справжній Президент демократичної України". Про це вона заявила на засіданні Верховної Ради і привітала „усю демократичну Україну з достроковими виборами". Ю. Тимошенко подякувала також усім політикам, що домовилися з питання про позачергові парляментські вибори, зняли напругу в суспільстві та дали можливість Україні працювати. *(„Кореспондент")*.

Україна покищо без Генерального прокурора

КИЇВ. – Святослав Піскун 29 травня особисто звернувся до Шевченківського суду міста Києва з позовом щодо оскарження указу Президента про звільнення його з посади Генерального прокурора України. Так С. Піскун відреагував на оскарження Секретаріятом Президента рішення Солом'янського районного суду про поновлення його на посаді. Виконувач обов'язків Генерального прокурора Віктор Шемчук заявив, що не з'явиться на робочому місці, допоки суди остаточно не вирішать цю ситуацію. Таким чином в Україні зберігається правова невизначеність щодо того, хто виконує функції Генерального прокурора. *(„Кореспондент")*.

Верховна Рада вийшла на вулицю

КИЇВ. – 30 травня охорона Верховної Ради (ВР) попросила журналістів, працівників апарату, усіх, хто перебував в приміщенні ВР, покинути будівлю, оскільки хтось подзвонив і сказав, що приміщення парляменту заміновано. До парляменту прибула противибухова-ляброраторія. Народний депутат Дмитро Шлемко з БЮТ заявив, що замінування ВР вигідне коаліції, щоб зірвати прийняття законопроєктів щодо виборів. *(УНІАН)*.

Розпочато виробництво американського авта

ІЛЛІЧІВСЬК, Одеська обл. – Великовузлове складання автапозашляховика „Chevrolet Captiva" (офіційним представником компанії-виробника в Україні є „УкравтоЗАЗ-сервіс") розпочато 29 травня на Іллічівському заводі автомобільних аґреґатів –структурному підрозділі Запорізького автомобілебудівного заводу. Автомобільною маркою „Chevrolet" володіє „General Motors" – американська корпорація, котра виробляє автомобілі в 32 країнах і продає у 192. *(„Ліґа-бізнес-інформ")*.

Европа допоможе українському селу

КИЇВ. – 29 травня Україна та Світова організація торгівлі (СОТ) домовилися про рівень державної підтримки аґропромислового комплексу (АПК) в перехідний період вступу України до СОТ. Відповідно до угод, досягнутих під час неформальних переговорів у Женеві, за основу для розрахунку обсягу бюджетних дотацій сільському господарству узятий період 2004-2006 років. Таким чином, державна підтримка АПК в Україні складе 1.7 млрд. дол. щорічно. Коментуючи досягнуті угоди, президент Української аґрарної конфедерації Леонід Козаченко зазначив, що вважає зазначений рівень державної підтримки цілком прийнятним. *(РБК-Україна)*.

Масова бійня на стадіоні „Динамо"

КИЇВ. – 27 травня під час фінальних змагань команд „Динамо" і „Шахтар" за Чашу України з футболу відбулася бійка між спецпідрозділом міліції „Беркут" та глядачами. Підставою для жорстокого побиття людей став звичайний для футболу запалений смолоскип-фальшфаєр. „Беркут" бив, не перебираючи, і жінок, і дітей. Кремезні хлопці з кийками і з нецензурною лайкою почали наводити „порядок" у рядах фанатів. У відповідь полетіли зірвані крісла, після чого почалася справжня вакханалія розлючених людей в уніформі. При цьому незрозуміло, за якими мотивами били кийками і ногами неповнолітніх та дівчат, котрі навіть не намагалися оборонятися. Апофеозом стало побиття людей, притиснутих до ґрат. Тих, хто встиг вислизнути, прямо за трибунами брали в кільце і закидали в спеціяльні авта. Начальник прес-служби Міністерства внутрішніх справ ВС Костянтин Стогній повідомив, що міліція затримала 22 уболівальника футбольного клюба „Динамо" (Київ) за хуліганські дії під час гри. 3.2 тис. службовців міліції охороняли громадський порядок на стадіоні. Гра закінчилася з рахунком 2:1 на користь „Динамо". На стадіоні були присутні Віктор Ющенко, Віктор Янукович, Олександер Мороз, Іван Плющ, Ринат Ахметов і Святослав Піскун. *(„Українські новини")*.

Охороняють відомчі таємниці

КИЇВ. – 29 травня на пресовій конференції керівник проєктів Українського незалежного центру політичних досліджень Максим Лациба підвів підсумки вивчення електронних ресурсів органів влади і повідомив, що найзакритішими виявилися сторінки в Інтернеті міністерств охорони природи, вугільної промисловости і оборони. Перевірялося ставлення відомств щодо дотримання конституційного права громадян на інформацію. Перевірено 58 сторінок в Інтернеті центральних органів виконавчої влади. Якнайповнішу інформацію про свою діяльність надають українцям міністерства транспорту і зв'язку, аґропромислового комплексу та і економіки. Єдиним відомством, яке не має сторінки в Інтернеті, виявилося Міністерство житлово-комунального господарства. На сторінках Державних комітетів спостерігається подібна ситуація. Не мають власних сторінок Національне аґентство України з питань забезпечення ефективного використання енерґетичних ресурсів і Державне аґентство з інвестицій та іновацій. Найбільш інформаційно наповненими є сторінки Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту з питань виконання покарань, Державної прикордонної служби. Найбільш інформаційно-закритими визнано сторінки Національної комісії з питань регулювання зв'язку, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України. На сторінках обласних адміністарцій найбільш інформаційно-закритими експерти визнали офіційні сторінки Львівської, Чернівецької, Луганської (54.67 відс.) адміністрацій. *(„Кореспондент")*.

Компенсація сталеварам

КРИВИЙ РІГ. – Компанія „Міттал Стіл – Кривий Ріг" 29 травня виплатила працівникам, які добровільно звільнилися з колишньої „Криворіжсталі", яку купив металюрґійний концерн „Міттал Стіл", понад 200 млн. грн. компенсацій. Упродовж двох місяців написали заяви на звільнення 10 тис. працівників. Понад 8 тис. з них дістали грошові компенсації. Майже три чверті тих, хто написав заяви на добровільне звільнення, – пенсіонери. У середньому кожний з них одержав 30 тис. грн. Програма стимулювання добровільних звільнень дозволила знизити середній вік працівників до 37 років і значно омолодити персонал. *(Радіо „Свобода")*.

Для тих, хто не має дітей

КИЇВ. – На базі міського пологового будинку ч. 4, в Оболонському районі столиці, вирішено створити Центр репродуктивної і перинатальної медицини, де безкоштовно проводитимуть штучне запліднення. Таке рішення 25 травня Київська міська рада. Відомо, що, протягом 2006 року у Києві зареєстровано 1,691 безплідну пару, з них жіночу безплідність зареєстровано в 1,315 випадках, чоловічу – у 149, спільну – у 224. Близько 550 родин мають потребу в лікуванні з застосуванням допоміжних репродуктивних технологій. А сьогодні штучне запліднення проводять в столиці тільки комерційні структури. Досі висилали жінок для лікування безплідности методами допоміжних репродуктивних технологій до Донецького реґіонального центру охорони материнства і дитинства і в Прикарпатський центр репродукції людини. *(УНІАН)*.

Василь Цушко – в лікарні

КИЇВ. – Міністер внутрішніх справ Василь Цушко доставлений до лікарні міністерства з інфарктом. 25 травня виконуючий обов'язки Генерального прокурора Віктор Шемчук заявив, що Служба безпеки України веде розслідування кримінальної справи проти міністра внутрішніх справ В. Цушка за перевищення службових повноважень. 29 травня перший заступник міністра внутрішніх справ Михайло Корнієнко повідомив, що В. Цушка ніхто не викликав з порушеної кримінальної справи, а В. Цушко перебуває „на пляновій диспансеризації, яку повинні проходити всі керівники міністерства". *(УНІАН)*.

Не хочуть зросійщення

ТЕРНОПІЛЬ. – 22-26 травня представники націоналістичних організацій – Молодіжна референтура Конґресу Українських Націоналістів та „Тризуб" ім. Степана Бандери провели широкомаштабну акцію з недопущення проявів зросійщення в Тернополі. Чин був приурочений до приїзду співачки Наталки Могилевської (Могили). Під час акції було розклеєно сотні плякатів з гаслом „На українській сцені українські артисти співають українською! Або не співають взагалі!", розповсюджено близько тисячі листівок-звернень із закликом до тернополян не йти на концерт. Також на базі КУНу та „Тризубу" ім. С. Бандери було опрацьовано звернення до місцевих органів влади з вимогою зупинити тотальні прояви зросійщення та насадження низькоморальних московських програм в Тернополі. Звернення підтримали представники понад десяти національно-патріотичних організацій. На концерті „примадонну" московської естради було закидано яйцями. Внаслідок чину затримано двох юнаків з Молодіжної референтури КУНу та „Тризубу" ім. С. Бандери. Після семигодинних „профілактичних" розмов, близько третьої години ранку їх відпустили. Тернопіль уже вкотре підтримав статус міста, де не сприймаються виконавці, що співають чужою мовою. Подібним способом „Тризуб" намагався зірвати концерти Ірини Білик, Вєрки Сердючки (Андрія Данилка) та тієї ж Наталії Могилевської на знак протесту проти того, що ці артисти співають російською мовою. *(„Українські новини")*

Заборонили пам'ятник Петлюрі

ПОЛТАВА. – Господарський суд Полтавської области 23 травня заборонив обласній державній адміністрації встановлювати на території Полтави пам'ятник Головному отаманові військ УНР і главі Директорії Симонові Петлюрі. Встановлений 23 травня біля будинку адміністрації камінь на місці майбутнього пам'ятника підлягає демонтажу. *(УНІАН)*.

Юлія Тимошенко застерігає...

Провідник БЮТ Юлія Тимошенко на засіданні Верховної Ради 29 травня заявила, що були проведені спроби зірвати проведення виборів шляхом підкупу депутатів з БЮТ і „Нашої України", щоб вони забрали свої заяви про складення депутатських повноважень. Ю. Тимошенко висловила переконаність, що сьогодні є „три фундаментальні розбіжності" між позиціями коаліції і опозиції, зокрема, за її словами, коаліція виступає проти введення імперативного мандата.

Фото: УНІАН

Заклик до дії

ВАШІНҐТОН: – Конґресмен Алсі Гейнтіґс (Дем.-Фльорида), голова Гельсінської комісії США, представив резолюцію H. Con. Res. 115, яка закликає всі сторони української політичної кризи поводитися відповідально та використовувати діялог для розв'язання кризи, а також забезпечити вільну та прозору демократичну систему в Україні, засновану на верховенстві права. Хоч вибори і були призначені на 30 вересня, вислід цієї політичної кризи визначить, чи Україна твердо і впевнено стане на шлях до евро-атлантичної інтеґрації, чи знову підпаде під вплив її колишніх притискувачів.

УНІС закликає українську громаду сконтактуватися зі своїми представниками в Конґресі і підтримати резолюцію H. Con. Res. 115. Якщо у Вас виникнуть будь-які запитання, просимо контактуватися з бюром УНІС телефонічно за числом (202) 547-0018 або електронною поштою на адресу: unis@ucca.org.

УНІС

29 травня 2007 року

Закликаємо врятувати Україну від економічного занепаду

Київська газета „Дзеркало тижня" (ч 20, з 26 травня– 1 червня) вмістила важливе звернення Ради конкурентоспроможности України та Українського Форуму до українських науковців, підприємців, політиків і всього громадянського суспільства країни з закликом об'єднати зусилля, аби унеможливити економічний занепад України. Нижче подаємо повний текст цього документу.

Сьогоднішня політична криза в Україні спровокована незавершеністю конституційної реформи, правовим нігілізмом, конкуренцією за сфери економічного впливу і – головне! – відсутністю стратегічного бачення розвитку держави. Через електоральну, культурну, цивілізаційну неоднорідність українського суспільства країна балансує на межі розколу, і ці тенденції посилюються. Політична еліта не спромоглася ані досягти єдности щодо перспектив державного будівництва, ані запропонувати суспільству цілісну амбітну модель розвитку держави у сучасному світі. Як наслідок, Україна стрімко втрачає свої позиції в гльобальній економічній конкуренції. Сьогодні ми відстаємо не тільки від розвинених країн, а й від своїх найближчих сусідів. В основу економічного зростання, замість іновацій, енерґозбереження та сучасних знань, покладено вичерпні ресурси та екстенсивні чинники.

Глибока демографічна криза, занепад національної освіти і науки, зростання дефіциту кваліфікованих кадрів на ринку праці, відплив мізків набувають хронічного характеру і консервують структурну відсталість економіки України.

Навіть найвищих показників економічного зростання на ресурсній основі не досить для здійснення прориву у коло високорозвинених держав. Наша країна, розташована у географічному центрі Европи, ризикує надовго залишитися на її економічному й гуманітарному узбіччі.

У цій кризовій ситуації, що висвітлила застарілі політичні хвороби, чи має Україна шанс на прорив? Безумовно! В екстремальних ситуаціях, перед загрозливими викликами у народу з'являється друге дихання, здатність мобілізуватися та проявити весь потенціал своєї мудрости й сили. Ми впевнені: сьогодні Україна отримала шанс вийти на якісно новий рівень державної політики, економічного розвитку, громадянської активности, відповідальности підприємців.

Саме громадяни України, не чекаючи результатів виборів, які навряд чи приведуть до влади кардинально нове покоління управлінської і політичної еліти, мусять визначити стратегічні пріоритети й цілі розвитку держави та нації, об'єднатися навколо сучасної національної ідеї, спрямованої у майбутнє.

Рада конкурентоспроможности України та Український Форум пропонують суспільству підтримати таку ідею. Це – ідея конкурентоспроможности України у гльобальній економіці знань.

Здійснення економічного прориву на засадах мобілізації найцінніших ресурсів нації, а саме — її інтелекту та знань, модернізації суспільних, політичних, економічних взаємин є прийнятним і зрозумілим для кожного громадянина України, незалежно від місця проживання, сфери діяльности та політичних уподобань. Ми всі зацікавлені у зростанні національної економіки, досягненні високих життєвих стандартів, якісній і доступній освіті, продуктивній науці, сучасній системі охорони здоров'я, широких перспективах самореалізації.

Конкурентоспроможність країни має стати основою довготермінової економічної стратегії та політичної практики. Ми закликаємо провідників держави, політиків, представників підприємництва, громадськости, науки і освіти взяти участь у Форумі національного згуртування і підписати Пакт про конкурентоспроможність, визначивши основним стратегічним пріоритетом розвитку держави нарощення національних конкурентних переваг у світовій економіці. Відповідний пункт має бути внесений до Універсалу національної єдности.

Ми, українці, маємо продемонструвати собі і світові здатність дивитися у майбутнє, бути відповідальними за долю держави і прийдешніх поколінь!

Ю.Полунєєв – голова Ради конкурентоспроможности України; **В. Семиноженко** – голова Українського Форуму, академік НАНУ; **В. Мостовий** – головний редактор тижневика „Дзеркало тижня"; **В. Брюховецький** – президент Національного університету „Києво-Могилянська академія"; **І. Дзюба** – академік НАУ; **Ю. Глеба** – академік НАНУ та ін. (11 підписів).

30 травня 2007 року

Позачергові...

(Закінчення зі стор. 1)

ті, досягнуті у ніч на 27 травня. Невирішеним лишається справа з Генеральним прокурором, міністром внутрішніх справ та суддями Конституційного суду, яких раніше звільнив Президент. Ускладнює політичну ситуацію ще й те, що, за підрахунками, новий указ про позачергові вибори повинен з'явитися наприкінці липня. А думка основних політичних гравців за два місяці може змінитися.

29 травня Верховна Рада розпочала розгляд низки домовленостей, що стосуються проведення позачергових виборів 30 вересня. Верховна Рада не розглядатиме заяв депутатів, які хочуть вийти з фракцій БЮТ та „Наша Україна", бо це не функцією парламенту. О. Мороз під час засідання парламенту зазначив, що парламент розглядає заяви про складення повноважень народними депутатами, якщо вони звертаються з такою ініціятивою до ВР, подаючи заяву до секретаріяту парламенту.

О. Мороз сказав, що Верховна Рада повинна найперше проголосувати за зміни до Державного бюджету на цей рік, аби з 1 червня здійснити виплати підвищення платень та пенсій. Він закликав однією постановою підтвердити голосування за законопроєкти, ухвалені після 2 квітня – першого указу про розпуск парламенту. Ю. Тимошенко не погоджується з пропозицією спікера голосувати за ці закони в пакеті, а наполягає на постатейному розгляді. Опозиціонери кажуть про десяток розбіжностей з коаліцією, зокрема щодо пропозицій комуністів і соціялістів запровадити 50-відсотковий бар'єр присутности виборців.

Зі свого боку, О. Мороз вже наголосив, що питання імперативного мандату, яке відстоює опозиція, не пройде в парламенті.

Провідник комуністів Петро Симоненко заявив, що залишаються невирішеними питання щодо державного реєстру виборців, не запропоновані зміни до складу ЦВК, не вирішене питання, як запобігти використанню паралельного сервера для підрахунку голосів.

30 травня політичні домовленості керівників України опинилися на межі зриву, коли провідники урядової коаліції звинуватили Президента В. Ющенка у їх порушенні, а опозиція на знак протесту залишила Верховну Раду.

Верховна Рада зранку розпочала засідання, де мала б продовжити розгляд законопроєктів, необхідних для проведення позачергових парламентських виборів. Але було оголошено перерву до 2-ої години, оскільки, за словами віце-спікера Адама Мартинюка, парламентові наразі нема з чим працювати.

О. Мороз під час зустрічі з членами спеціяльної делеґації Европейського парламенту на чолі з Адріяном Северином заявив 30 травня, що Президент порушує домовлені.

Це стосується втручання у діяльність судових і правоохоронних органів, продовження практики масового призначення суддів і керівників правоохоронних органів на адміністративні посади всупереч Конституції України і рішення Конституційного суду України. Як стверджує О. Мороз, Управління державної охорони України блокує роботу Конституційного суду України, шантажує суддів, вимагаючи від них не брати участи у засіданнях.

Прем'єр-міністер В. Янукович заявив, що необхідно продовжити роботу Верховної Ради ще на один день для вирішення економічних питань, зокрема ухвалення законопроєктів, необхідних для вступу до СОТ. *(ББС, УНІАН).*

Заява Посольства США в Україні з приводу виходу з політичної кризи

Посольство США вітає угоду про мирне закінчення політичної кризи в Україні шляхом проведення позачергових парляментських виборів 30 вересня. Ми аплодуємо стриманості і готовності до компромісу, продемонстрованим політичними провідниками України.

Тепер, коли дискусія перейшла в площину ухвалення законодавства для забезпечення чесних, прозорих і демократичних виборів і для продовження поступу в реалізації амбітної програми українських політичних і економічних реформ, ми наголошуємо на подальшій важливості переговорів та компромісів. Необхідно, щоб досягнутої угоди дотримувалися й уникали односторонніх дій чи заяв, які могли б зашкодити її виконанню. Над усе, сторони повинні це твердіше дотримуватися обіцянки не вдаватися до використання сили у розв'язанні політичних суперечок.

Готовність домовлятися протягом тривалого періоду політичної невизначености продемонструвала рішучість Президента, прем'єр-міністра, голови Верховної Ради, провідників коаліції та опозиції зберегти демократію в Україні. Проте, залишається необхідність чітко визначити ролі виконавчої, законодавчої та судової гілок влади. Ми закликаємо керівництво України скористатися цією нагодою для зміцнення демократичних інституцій в ім'я кращого майбутнього народу України. Якщо Україна вийде з цього процесу демократичнішою, більш об'єднаною і більш европейською, він буде не даремним.

Посольство США в Україні

29 травня 2007 року

АМЕРИКА І СВІТ

Америка відзначила День пам'яті

ВАШІНҐТОН. – Ще від п'ятниці, 25 травня, люди по всій Америці почали приносити квіти до могил загиблих вояків, відзначаючи День пам'яті. У традиційному суботньому зверненні Президент Джордж Буш підкреслив, що в ці дні Америка віддає належне своїм воякам, котрі загинули, захищаючи свободу у світі, а також ветеранам усіх війн, в яких брали або й тепер беруть участь Сполучені Штати Америки. Кульмінація цього загальнонаціонального свята відбулася в понеділок, 28 травня. Того дня Президент Дж. Буш поклав квіти до могили Невідомим воїнам на Арлінґтонському цвинтарі, де поховано понад 300 тис. американських вояків. У своїй промові з нагоди Дня пам'яті Дж. Буш назвав загиблих в Афганістані та Іраку „новим поколінням героїв". Президент звернув увагу на той факт, що хоч війна в Іраку триває вже п'ятий рік, молоді американці продовжують добровільно вступати на військову службу. Тим часом провідні діячі Демократичної партії заявили, що найкращий спосіб вшанувати військових – це припинити війну в Іраку. *(„Голос Америки")*.

Будова, на яку чекають всі нюйоркці

НЮ-ЙОРК. – Влада штату Нью-Йорк повідомила про досягнення угоди щодо всіх забезпеченевих полісів, пов'язаних зі зруйнуванням будинків-близнюків Світового торговельного центру 11 вересня 2001 року. Згідно з цією угодою, на відбудову колишньої площі СТЦ адміністрація одержить, замість тих 2.55 млрд. дол., котрі вже є, 4.55 млрд. дол. Це одна з найбільших угод в історії галузі. Саме суперечки з приводу забезпечення (страхування) були останньою перешкодою для відбудови площі. Одержані 2 млрд. дол. поділять між собою власники дільниці, де стояли знищені терористами будинки, і Лері Сільверстайн, який виорендував комплекс СТЦ на 99 років за два місяці до трагедії. Л. Сільверстайнові, котрий протягом декількох місяців намагався відсудити від страхових компаній 7 млрд. дол., дістанеться тільки 1.13 млрд. В цілому проєкт забудови, яка охопить п'ять висотних споруд, а також крамниці і готель, потребуватиме 9 млрд. дол. Серед нових будівель буде й архітектурна домінанта цієї дільниці міста – Башта Свободи висотою 541 метр і вартістю 3 млрд. дол. Її споруджуватиме Управління портів Нью-Йорку. А . Л. Сільверстайн будуватиме три висотні будинки з п'яти. *(„Нью-Йорк Таймс")*.

Закон проти комп'ютерних зловмисників

ВАШІНҐТОН. – Минулого тижня (23 травня) Палата Представників прийняла законопроєкт, який унеможливить використання шпигунських програм у злочинних цілях. Закон передбачає покарання за викрадення персональних даних з допомогою таких програм і захищає власників інтернет-серверів, котрі використовують „spyware"-програми для з'ясування побажань користувачів. Згідно з новим законом, за вживання „spyware" в злочинних цілях або за доступ до комп'ютера без авторизації порушника чекає тюремне ув'язнення до п'яти років. За збирання персональної інформації без відома корустувача або за пошкодження комп'ютера зловмисник може бути засуджений до двох років тюрми. Також Палата Представників запропонувала виділяти по 10 млн. дол. щороку протягом наступних чотирьох років з метою унеможливлення фальшивих електронних листів від різних фінансових структур, котрі намагаються викрасти інформації про банківські рахунки і кредитні картки користувачів. *(Асошіейтед Прес)*.

Малоефективні директори йдуть геть

НЮ-ЙОРК. – Щоденна газета „Нью-Йорк Таймс", посилаючись на результати дослідження, здійсненого фірмою „Буз Ален Гамілтон", пише, що за останні 10 років майже вдвічі збільшилася кількість керівників американських корпорацій, звільнених з праці через низькі фінансові показники очолюваних ними компаній. Минулого року з цієї причини було звільнено одного з трьох виконавчих директорів компаній, тоді як у 1996 році – тільки одного з семи. В результаті дослідження діяльности 2.5 тис. найбільших світових компаній було виявлено, що 357 виконавчих директорів пішли у відставку в 2006 році, 4.6 відс. з цих 357 осіб змушені були піти з праці через слабкі фінансові висліди їхніх компаній. У зв'язку з цим явищем газета висловлює думку, що цю зміну наставлення членів рад директорів до діяльности керівників компаній спричинив, передусім, відомий скандал з компанією „Енрон" в 2001 році. *(„Нью-Йорк Таймс")*.

Історія Церкви – не однозначна

ВАТИКАН. – Папа Бенедикт XVI, звертаючись до прочан на площі святого Петра у Ватикані в четвер, 24 травня, визнав, що Католицька Церква притісняла індіянців Північної та Південної Америк у XVI–XVII століттях. Однак, разом з тим Папа закликав не перебільшувати жахи інквізиції в Латинській Америці та не забувати про те, що католицька віра принесла на континент освіту та матеріяльний добробут. Папа Бенедикт XVI зробив цю заяву після того, як деякі латиноамериканські провідники, зокрема президент Венесуели Уго Чавес, звинуватили Папу, нібито він іґнорує голокост проти індіянців, вчинений европейськими колонізаторами. *(П'ятий телеканал, Київ)*.

Пам'яті Джека Пеленса

ГЕЗЛТОН, Па. – 22 травня в цьому місті відбулася урочиста церемонія вшанування пам'яті видатного американського кіноактора українського походження Джека Пеленса (Володимира Палагнюка). У Гезлтоні Дж. Пеленс народився, тут минули його дитячі і юнацькі роки. Вшанування відбулося в Українській католицькій церкві св. Михаїла, жалобну Панахиду відслужив, у супроводі церковного хору та органної музики, о. Грегорі Маслак. В урочистому заході взяв участь Посол України в США Олег Шамшур. Висловлюючи співчуття родині Дж. Пеленса, Посол О. Шамшур у своєму виступі висловив певність, що „зоряним" творчим шляхом Дж. Пеленса в рівній мірі може пишатися як Америка, так і Україна. Він був американською кінозіркою, однак щиро вболівав за Україну і її долю, гордився, що походить з українського роду, – підкреслив Посол О. Шамшур. *(Посольство України в США)*.

Росія створює все новішу зброю

МОСКВА. – У відповідь на пляни США встановити у Польщі та Чехії системи протиракетної оборони, Росія, яка вважає ці пляни загрозою власній безпеці, інтенсивно нарощує свої системи протиракетної оборони. Як повідомляє світова преса, цими днями російські військові випробували нову міжконтинентальну балістичну ракету Р-500, пустивши її з космодрому в Плесецьку Архангельської области. *(Радіо „Свобода")*

М. Аль-Садр знову в Іраку

БАГДАД. – Світова преса з занепокоєнням повідомляє, що цими днями до Іраку повернувся один з найрадикальніших ісламських фундаменталістів, шиїтський проповідник Моктада Аль-Садр. Минулої п'ятниці, 25 травня, він взяв участь у молитві в південному іракському місті Куфа, виголосивши промову антиамериканського змісту. Представники американського військового командування вважають, що Аль-садр повернувся до Іраку з Ірану, де перебував декілька місяців. *(ББС)*.

Хоч ціни на бензину високі...

ВАШІНҐТОН. – Відомий усім водіям країни автомобільний клюб „ААА" провів дослідження, аби з'ясувати, яким чином підвищення ціни на бензину вплине на пляни американських родин здійснювати літні автомобільні подорожі, зокрема під час дового вікенду з нагоди Дня пам'яті. Висновок „ААА" такий: незважаючи не те, що за останні тижні ціна на бензину підскочила в США в півтора рази і становить тепер приблизно 70 центів за один літр, понад 38 мільйонів американців не відмовилися від раніше запляноваинх поїздок до віддалених на 30-50 миль від дому місць відпочинку. Лише десята частина громадян воліє подорожувати літаками. Бензиновий ринок США зазнає цього літа деякого напруження не стільки через брак бензини, скільки через те, що ціла низка нафтопереробних підприємств зачинилася на ремонт. Уряд країни плянує збільшити постачання бензини в середині літа. Очікується, що ситуація на ринку врешті-решт покращиться і ціни можуть дещо знизитися. *(„Голос Америки")*

Африка наздоганяє...

НЮ–ЙОРК. – Згідно з дослідженнями компанії „Yankee Group", африканський реґіон опинився на передньому краї „мобільної революції": там дуже швидкими темпами зростає телекомунікаційна індустрія. Якщо в 1999 році кількість користувачів мобільним з'язком в Африці становила 7.5 млн осіб, то на кінець 2004 року їх було вже 68 млн. осіб. 2005 рік реґіон закінчив з показником 113 млн. абонентів, а в 2006 році ця цифра зросла до 188 млн. Найрозвиненішими покищо є телекомунікаційні ринки Єгипту та Мароко, однак, до вельми перспективних належать Алжир, Туніс, Лібія та інші країни континенту. *(„Дзеркало тижня", Київ)*

Народила в 60 років

ГАКЕНСЕК, Н. Дж. – 22 травня мешканка штату 60-річня Фріда Бірнбаум стала найстаршою американкою, яка народила двійнят, двох хлопчиків. Пологи відбулися з допомогою так званого „кесаревого розтину" в медичному центрі Університету міста Гакенсек. Ф. Бірнбаум і її чоловік Кен перебувають в шлюбі вже 28 років і до цього пізнього народження вже мали трьох дітей. Щаслива мати сказала журналістам, що зовсім не відчуває свого віку. У зв'язку з цим випадком преса нагадує, що найстаршою матір'ю в світі вважається еспанка Кармела Бусада. В минулому році вона народила здорову дитину за декілька тижнів до свого 67-річчя. *(ББС)*.

Для пенсіонерів в Ужгороді

Ужгородська міська рада звернулася з проханням сприяти в налагодженні зв'язків з громадськими організаціями закордонного українства, які могли б залучитися до благодійної гуманітарної допомоги діючому в Ужгороді Територіальному центрі обслуговування пенсіонерів і одиноких непрацездатних громадян. Заклад був створений у квітні 1993 року з метою надання послуг пенсіонерам, інвалідам, одиноким непрацездатним громадянам та іншим соціяльно незахищеним особам. Його фінансування здійснюється за рахунок міського бюджету. Від березня в Центрі діє відділення медико-соціяльної допомоги. Протягом року на його базі плянується відкриття будинку для безпритульних.

Благодійну гуманітарну допомогу Територіяльному центрові просимо надсилати на адресу: пл. Поштова, 3, Ужгород, Закарпатська обл., 88000, Ukraine. Тел./факс: (380-312) 612 979, електронна пошта: umupsz@tn.uz.ua.

У випадку якщо такі контакти будуть установлені, просимо повідомити про це Посольство України в США (контактна особа у Посольстві – Олександр Михальчук, тел. (202) 349 2977, електронна пошта: olex@ukremb.com.

Посольство України в США

Заходи з відзначення 75-ої річниці Голодомору-геноциду 1932-33 років

НЮ-ЙОРК. – Крайовий комітет з відзначення 75-ої річниці українського Голодомору-геноциду 1932-33 років плянує розпочати в листопаді 2007 року рік відзначень річниці, який закінчиться відкриттям пам’ятника жертвам в столиці США восени 2008 року. Крайовий комітет зосереджується на підготуванні широкомаштабної інформаційної кампанії про Голодомор-геноцид, на збір фондів для побудови Меморіялу у Вашінґтоні. Крайовий комітет закликає всі громади творити свої власні місцеві комітети і співпрацювати з крайовою групою.

Заплановано соборну Панахиду в катедрі св. Патрика після Крайового походу пам’яті в Ню-Йорку 17 листопада 2007 року; пересувну виставку документів про Голодомор-геноцид; публікацію пропам’ятної книжки з нагоди відкриття пам’ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні. Серед членів Крайового комітету є представники громадських організацій, включно з Українським Конґресовим Комітетом Америки, Українським Народним Союзом, Союзом Українок Америки, Українським лікарським товариством Північної Америки, Централею Українських Кооператив Америки, Організацією оборони чотирьох свобід України, Українською скавтською організацією – Пласт, Спілкою української молоді Америки, Організацією української демократичної молоді, Українською Православною ліґою, Асоціяцією українців-католиків „Провидіння“, З’єднаним Українським Американським Допомоговим Комітетом, Фундацією українського Голодомору; Українським Музеєм; Українським Братським Союзом; Українською Вільною Академією Наук в США, Українськими Американськими Ветеранами, Організацією оборони Лемківщини, Товариством українських інженерів Америки, Українською американською асоціяцією правників, Товариством вояків УПА, Українським Інститутом Америки, Вашінґтонською групою, Науковим Товариством ім. Шевченка, Українським Патріярхальним товариством Америки, Фундацією „Тризуб,“ Фондом допомоги і розвитку „Дітям Чорнобиля“, Українською бруклінською групою, Федерацією українських американських студентських організацій, Комісією з питань прав людини в Україні та ін.

Почесний комітет Крайового комітету включає єрархів Української Католицької, Православної та Євангельської Церков, український дипломатичний корпус в США та Світовий Конґрес Українців.

До складу екзекутиви Крайового комітету входять Михайло Савків (президент УККА) – голова, Ігор Ґавдяк (голова УАКРади) – заступник голови, Дарія Пішко-Комічак (Українська Православна ліґа) та Осип Рошка (часопис „Америка“) – секретарі, Богдан Курчак (Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“, Н. Й.) та Михайло Целюх (Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“ Н. Дж.) – скарбники.

Крайовий комітет також співпрацює з Міжнародним комітетом Голодомору СКУ та Президентською радою Президента України Віктора Ющенка з організації відзначення.

Крайовий комітет зареєстрував свою інтернет-сторінку: www.ukrainegenocide.org, на якій будуть розміщені інформації про Голодомор-геноцид, як також вістки про пляни та заходи комітету.

Крайовий комітет має комісії будівництва пам’ятника жертвам Голодомору, наукову, громадських взаємин та ін. Зацікавлених працювати в підкомісіях просимо контактуватися з Українською національною інформаційною службою (УНІС) за числом телефону (202) 547-0018 або електронною поштою на адресу unis@ucca.org.

УККА

Розпочато збір коштів на пам’ятник жертвам Голодомору

Такий вигляд мають пропам’ятні браслети.

НЮ–ЙОРК. – У відповідь на заклик Крайового комітету з відзначення 75-ої річниці українського Голодомору-геноциду 1932-33 років до всіх місцевих організацій допомогти у збірці фондів на втілення запланованих проєктів, щойно відновлений відділ Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) Ню-Йорку розпочав крайову кампанію збірки коштів.

19-20 травня відділ під проводом Іванки Заяць організував продаж пропам’ятних силіконових браслетів, зроблених спеціяльно для вшанування пам’яті майже 10 млн. невинних жертв. Браслети мають напис „Voices for Victims - Ukraine’s Genocide 32-33“.

Продаж браслетів розпочато на щорічному українському фестивалі, спонзорованому Українською католицькою церквою св. Юра в Ню-Йорку. Незважаючи на дощову погоду, відділ УККА зібрав близько 1 тис. дол. за час дводенного фестивалю. Крайовий комітет подякував відділові за цю ініціятиву і закликав інші відділи та організації піти за цим прикладом“.

Браслети, які коштують 3 дол. (плюс пересилання), можна замовити у Крайовій канцелярії УККА. Осіб, які хочуть придбати 50 або більше браслетів, просимо зателефонувати до Крайової канцелярії, щоб організувати пересилку. Тел.: (212) 228-6840. Електронна пошта: ucca@ucca.org. Усі доходи з продажі призначені на фінансування пам’ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні та інших імпрез, організованих Крайовим комітетом.

Відділ УККА

16 червня: показ фільму про Помаранчеву революцію

В суботу, 16 червня, о 7-ій годині вечора, в Ню-Бранзвіку буде показаний фільм про Помаранчеву революцію (Scott Hall, що на розі College Ave. і Hamilton St.).

Режисер фільму – молодий американець українського походження Дам’ян Колодій. У своєму документальному творі він суттєво схопив цю історичну і повною мірою доленосну подію українського сьогодення. За його словами, він рівночасно відкрив для себе свою українську ідентичність. Фільм, поряд з неспростовною документальністю, також бездоганний в естетичному пляні – як художній твір.

Презентація фільму влаштовується не тільки для студентів, але також і для позауніверситетської публіки.

Кінематографічна Програма університету щиро запрошує українську громаду Ню-Бранзвіку і околиці на цей надзвичайний фільм.

Паркування авт при Scott Hall – безкоштовне!

Пресове бюро
Кінематографічної Програми
Ратґерс-університету

ЦИТАТА ТИЖНЯ

„Тепер українці, які в останні місяці затятої війни на верхах зберегли гідний подиву спокій і розсудливість, у виборах мають вирішити про те, що далі буде з їхньою країною. Шкода лише, що вибір вони матимуть невеликий. Доведеться їм голосувати за політиків, які, борючись за владу, поставили країну над прірвою кривавого конфлікту. Адже в останні дні у когось могли не витримати нерви“.

Публіцист **Вацлав Радзівіновіч,**
щоденник „Ґазета виборча“, Польща

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи“, просимо подавати повністю перші імена згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція

Світ сприяє економіці України

Посольство України у США переслало до „Свободи“ статистичне зведення про зовнішньоекономічну діяльність України у першому кварталі нинішнього року. З нього видно, що у світі зростає визнання України. Майже 93 відс. усіх інвестицій вкладено в її економіку інвесторами Заходу, і тільки 7 відс. – з держав колишнього СССР. Президент України Віктор Ющенко, виступаючи 18 травня на відкритті Інвестиційного форуму Київської области, сказав: „Ми ведемо новий і успішний діялог з інвестором. Протягом двох останніх років в українську економіку було залучено 10 млрд. дол. чужоземних інвестицій, а за 2006 рік їх приріст склав 4.7 млрд. дол.“

Хто вкладає найбільше коштів в економіку України? Перше місце серед 118 країн світу посідає Німеччина – чверть загальної суми прямих інвестицій, далі йдуть Кіпр, Австрія, Великобританія, Голяндія, США, Росія, Британські Вірджінські острови, Франція... Але за темпами нарощування інвестицій першість належить Голяндії.

У які галузі економіки закордонні інвестори вкладають найбільше коштів? Особливо зросли інвестиції у банківську діяльність, будівництво, акції з нерухомістю, а в індустрії – у добувну і переробну галузі. Тепер і в крамницях Америки можна придбати олію з запорізьких степів, огірки з Ніжина і варення з Канева. У харчовій промисловості чималі кошти вкладені у виробництво напоїв і тютюнових виробів.

А які реґіони користуються найбільшою увагою закордонних інвесторів? Передовсім, Київ – майже третина обсягу, далі йдуть області – Дніпропетровська, Харківська, Донецька, Київська, Одеська. Обсяг інвестицій з України скромніший, і перше місце посідають вкладення в економіку СНД (53.1 відс. загальної суми). Сума інвестицій з України майже у шість разів менша від інвестицій в Україну. Більшість реґіонів України має унікальні ділові перспективи, але позначається брак налагодженого традиційного діялогу між діловими партнерами. На зовнішньому ринку сьогодні мають бути представлені найпривабливіші українські об’єкти – „Укртелеком“, обласні енерґетичні служби, Одеський припортовий завод, машинобудівні підприємства. Потрібна державна контроля над приватизацією, приведення її у відповідність до закону без загрози будь-яких корупційних діянь. Існує ряд потужних транспортних проєктів, зокрема будівництво залізниць Баку-Тбілісі-Поті-поромна переправа Керч та Ахалкалакі-Тбілісі-Баку, розвиток інфраструктури Іллічівського, Миколаївського, Одеського та „Южного“ морських портів. Проєкт нафтопроводу Одеса-Броди-Плоцьк-Гданськ піднімає цілий пласт нової якости співпраці, як континентального рівня, так і реґіонального. Ще мала частка чужоземних інвестицій у сільське господарство України – вона не перевищує 2 відс. від їх загального обсягу. Коли в 2007 році буде завершено приватизацію та розпаювання землі, Україна дістане можливість розпоряджатися своїм земельним активом.

У зовнішній торгівлі теж є відчутні зрушення. Сума експорту в першому кварталі цього року порівяно з попереднім зросла на 3.3 відс., а імпорту – на 25.9 відс. Найбільшим торговельним партнером України залишається Росія, але зростає частка Німеччини, США, Великобританії, Швайцарії, Австрії.

Ці позитивні тенденції позначаються на розвитку усієї економіки України, добробуті населення. Зокрема в першому кварталі валовий продукт зріс на 8 відс., реальні доходи населення зросли на 11.1 відс. В ході політичних баталій відчувається прагнення приписати зростання зацікавлености світу у співпраці з Україною нинішньому урядові. Звісно, діяльність конкретного уряду може впливати на інвестиції і торгівлю, але не в такій радикальній мірі. Це не уряд залучає закордонних інвесторів, а світ шукає вигідного вкладення капіталу в Україні. І було б неправильно будувати на цьому чийсь політичний авторитет.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ЧЕРВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Народження морської піхоти

1 червня 1918 року морська піхота України мала вісім днів віку. 23 травня 1918 року наказом по Морському відомству України за ч. 70, згідно з рішенням гетьмана Павла Скоропадського, в Криму почалося формування бригади морської піхоти у складі трьох полків. На підрозділи морської піхоти було покладено завдання несення гарнізонної служби та охорони об’єктів Військового відомства. В наказі були передбачені невідкладні заходи щодо формування воєнізованих підрозділів. Враховуючи складну ситуацію та неприхований опір з боку німців, війська яких займали район розміщення майбутніх полків, було вирішено зформувати три полки трикурінного складу. Кожний курінь мав чотири чоти і одну кулеметну команду. Для більш ефективного керування процесом формування частин та з урахуванням наступного бойового застосування в штаті Головного морського штабу України було створено відділ морської піхоти під керівництвом полковника Володислава Дашкевича-Горбацького. Це дало змогу вже 31 серпня 1918 року визначити розміщення всіх частин оборони Чорного моря, в тому числі і місць перебування штабів полків морської піхоти: першого полку – в Одесі, другого полку – в Миколаєві, третього полку – в Херсоні. Перший окремий кінний ескадрон морської кавалерії розміщено в Одесі, другий – у Очакові, третій – в Перекопі. Начальником суходольної оборони Північно-Західнього району Чорного моря було призначено контр-адмірала Семена Фабрицького.

До створення морської піхоти причинилася окупація берегів Чорного моря військами Антанти і залишення Києва українським урядом внаслідок другої більшовицької навали. Наказом Морського відомства узбережжя Чорного моря з фортецею Очаків та портами Миколаїв і Херсон із 75-верстною смугою були оголошені Приморським фронтом. Саме тоді й почалося формування морських частин на суходолі, в першу чергу Морського полку та частин морської піхоти. Доречно нагадати, що після розпаду Російської імперії в Україні залишилися досить потужні сили морської піхоти: Балтійська морська дивізія, розміщена в гирлах Дунаю під командою контр-адмірала князя Трубецького та Спеціяльна десантна дивізія в Севастополі.

З призначенням на посаду морського міністра Михайла Білинського процес створення морської піхоти був продовжений. Формування нових морських частин проходило з урахуванням можливостей особового складу виконувати бойові завдання як на узбережжі Чорного моря, так і в разі необхідности, на суходолі.

Окупація Чорноморського узбережжя та міст-портів Одеси, Миколаєва, Севастополя. Маріюполя військами Антанти змусила 3 лютого 1919 року перенести відділ командування морським полком до Вінниці, а згодом – до Коломиї. 24 березня 1919 року було затверджено штати Першого гуцульського полку морської піхоти та призначено його командиром сотника В. Гемпеля. Після цього полк прибув до Рівного, отримав зброю та технічні засоби й вирушив на фронт під Київ.

У середині лютого 1919 року подав у відставку Володимир Винниченко. Зміни в уряді змусили Морського міністра М. Білинського подати у відставку з виявленням власного бажання очолити 7-му дивізію морської піхоти, яка в цей час перебувала на фронті (М. Білинський загинув під Базаром в 1921 році). 14 липня 1919 року в Кам’янці-Подільському починається формування Другого полку морської піхоти, який очолив поручник І. Сич. 29 липня цей полк вирушив на фронт. Про бойовий шлях морської піхоти у складі Українського війська залишив спомини командувач – генерал Михайло Омелянович-Павленко, до армії якого входили морські підрозділи.

Після формування у 1920 році у Києві Української дніпровської флотилії і „фльотського півекіпажу“ з його складу було виділено курінь морської піхоти, який у майбутньому став залогою бронепоїзду „Чорноморець“, що беззмінно воював проти більшовиків до самого останнього моменту, прикриваючи 21 листопада 1920 року під Підволочиськом перехід українських військ за Збруч. За бойові заслуги у боротьбі з ворогами Української Держави наказом Головного отамана військ і фльоти Симона Петлюри було оголошено право носіння однострою морської піхоти всім старшинам, які служили в морській піхоті.

Сучасна Морська піхота України – передовий загін сил висаджування – призначена для дії у складі тактичних і оперативно-тактичних десантів, а також для оборони пунктів базування Військово-Морських сил, островів і ділянок узбережжя, портів, летовищ та інших важливих об’єктів. Основним тактичним з’єднанням морської піхоти є окрема бригада.

Л. Хм.

У публікації використано дослідження Вадима Приходька з Севастопільського військово-морського інституту ім. Нахімова

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мої книжки йдуть у далекий світ

Одержала великий жовтий конверт з „Свободою". Моїй радості не було меж, коли побачила видрукувану рецензію на мої книжки. Дуже дякую за цей чудовий подарунок. Мої книжки розмістили в Інтернетській сторінці, зокрема у „Веселій абетці". Її ведучий зателефонував мені і повідомив, що моя книжка для дітей і малюночки дуже сподобалися. Для мене це – найкраща нагорода.

Одержала листа з Канади, з бібліотеки-архіву св. Володимира: просять надіслати мої книжки для бібліотеки. Я подарую бібліотеці мої книжки. Хотіла б видрукувати наступні дві книжки, які лежать у „шухляді столу"...

Вже протягом цілого року мала радість щотижня читати в газеті „Свобода" (добрі люди з Рочестера передплатили мені її) заклики Української євангельської церкви вивчати Біблію, жити за Словом Божим. Кожну цінну розповідь про Слово Боже я вирізую з газет, складаю у папку, а потім іду до людей і читаю їм, бо я беру активну участь в освітніх програмах, які дають біблійні відповіді на важливі запитання.

Я завжди пам'ятаю, що між віруючими і невіруючими існує непорозуміння. Це, як на мене, нормально. Важливо не дивуватися тому, а вчитися його долати і пам'ятати, що людина стороння, невіруюча, не завжди може правильно сприйняти твої вчинки просто тому, що їй не завжди зрозумілі мотиви, якими керуються віруючі люди. Але якщо є в тобі радість спілкування з Богом, шукай в собі сили і вміння передати це й другим людям. Іди з Словом Божим до них і завжди думай про Бога.

У мене і мама, і бабуся були віруючими. І я з самого раннього дитинства чула про Бога. Боже Слово увійшло в моє серце ще дитиною. І Біблію почала читати у ранньому віці. Й молитися почала ще з дитячих літ, через внутрішню потребу у спілкуванні з Богом.

Віра Оберемок,
с. Русалівка, Черкаська обл.

Продовжимо допомогу Олегові Бізяєву!

Знову звертаюсь до вас з просьбою помістити лист матері Олега Бізяєва з проханням допомогти її синові у подальшому лікуванні. Він, один з найкращих студентів України, після закінчення Києво-Могилянської академії виграв конкурс Джорджа Сороса і був посланий на продовження навчання до Америки. Ви пригадуєте з попередніх публікацій трагічну історію студента Олега Бізяєва, який був знайдений на вулиці Бостону з пробитою головою. Ця трагедія сталась перед захистом його диплому. Три місяці він був у комі та майже півтора року – на лікуванні у Бостоні. І завдяки статтям у газеті добрі люди присилали пожертви, що допомогли йому в лікуванні. Зараз він перебуває на лікуванні в Києві. Ми підтримуємо з ними зв'язок і продовжуємо допомагати, чим можемо. Я дістала листа від матері Олега, який додаю. Моя адреса: 108 Kilmarnock St., #601, Boston, MA 02215. Тел.: (617) 247-2142.

Анна Ранюк, Бостон, Мас.

Дорогі моя земляки!

Я вибачаюся, що знову мушу звертатися до вас з проханням допомогти моєму синові Олегові Бізяєву продовжити лікування. Завдяки вашій допомозі мій син тепер в кращому стані. До нього повернулась пам'ять, його мозок фукціонує майже нормально. Але багато є ще проблем з лікуванням паралізованих руки і ноги. Ми вже цілий рік лікуємось у Києві, де життя і лікування дороге. Гроші, зібрані вами, допомогли нам протриматись до цього часу. Одужання мого сина проґресує з кожним тижнем, але лікування потребує грошей і тому я знову з великою надією звертаюся до вас. Пожертви можна висилати на адресу: Ukrainian Federal Credit Union, 107 Eastern Ave., Dedham, MA 02026. На чекові слід зазначити: St. Andrew Ukrainian Church, account 1052–1085 (to Oleg).

Олександра Бізяєва,
Київ

Книга в дарунок для Могилянки

Прочитавши у часописі „Свобода" інформацію про видання нашою Дитячою літературно-видавничою студією „Ганнуся" популярної в Україні книжки „Відродимо славу України" і розповсюдження її серед української молоді, відомий громадський діяч і меценат, уродженець Золотоніського району Черкаської області Михайло Семенець, який нині проживає в США, звернувся з проханням переслати від його імені до бібліотеки Києво-Могилянської академії кілька примірників цієї книжки, де уже є надіслана ним раніше бібліотечка та архів. Ми з радістю виконали прохання земляка, надіславши до бібліотеки Могилянської академії в дар від Михайла Семенця 10 примірників книги.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська обл.

Після поневірянь для нас був рай

Після закінчення Другої світової війни в таборі для переміщених осіб в Людвінсбурґу перебували тисячі біженців. Для нас то був рай, бо по кількох роках поневірянь ми почувалися вільними.

Ми мали різні заняття – аматорський гурток, хор. Мали можливість виїхати до країн, в яких сподівалися на добре майбутнє. Я розшукав брата і з його поміччю моя родина приїхала до Америки в 1949 році.

Лев Фігурський,
Йонкерс, Н. Й.

З думою про молодші покоління

Познайомившись з цьогорічним „Альманахом" УНСоюзу і почувши думки численних культурних діячів, мешканців США і гостей з України, стверджую, що цьогорічне видання можна зарахувати до одного з найкращих. „Альманах УНСоюзу" варто розіслати до бібліотек в США і в Україні хоч би тому, що сьогодні до сміливого та реалістичного голосу „Свободи" і „Українського Тижневика" прислуховуються патріотичні сили в Україні, у чому я мав нагоду пересвідчитися під час розмови з багатьма особами, які відвідують скупчення українських громад в діяспорі. В тому, очевидно, немає нічого нового, бо УНСоюз і його видання, як я вже не раз з'ясовував у своїх численних виступах і писаннях, все ішли попереду інших у змаганні за ідентичність тут і за права українського народу там, на Батьківщині. Багато корисних і світлих починів треба завдячувати УНСоюзові і його виданням. Згадати хоча б будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні чи створення катедр українознавства і Наукового інституту в Гарварді.

Бажаючи усім успіхів в корисній праці, надіюсь, що УНСоюз, „Свобода" і „Український Тижневик", думають про мобілізацію здібних індивідуалістів з молодшого покоління, які мали б продовжувати здобутки УНС, напрацьовані старшим поколінням протягом 113 років.

Володимир Левенець,
Ворен, Миш.

Оленка шукає приятелів

Моє ім'я Валерій, я народився у 1959 році. Ваша адреса до мене потрапила випадково. Під час розвалу СРСР наша сім'я опинилася в зоні бойових дій за розділ територій колишніх республік. Під час цих подій дружина народила доньку Оленку, а сама залишилася інвалідом – їй осколком перебило ногу, і тільки після семи операцій вона змогла ходити. Все наше майно і будинок постраждали від ґранат і мародерства. Кинувши все, ми виїхали в Україну.

Всю свою душу ми вклали у виховання дітей – Антона і Оленки. Антон закінчує навчання за фахом – машиніст електровоза в метрополітені. Оленка у 12 років їздила на міжнародний фестиваль обдарованих дітей Европи, який відбувся в Італії, в 2004 році. Була запрошена до Німеччини на фестиваль. У загальноосвітній школі вчиться на відмінно. У травні 2006 року вона виступала в Києві перед дипломатами з 16 країн, де її познайомили з представниками із Посольства США і сказали, що її, як обдаровану дитину з віддалених районів, готуватимуть за програмою клюбу „Ротарі" для навчання в США. Нам відразу прислали анкету і ми протягом літа готували документи. Але до Америки відправили дитину місцевого чиновника.

Ми хотіли б познайомитися з порядними людьми, у яких є однолітки нашої доньки (1992 року народження), щоб вона могла підтримувати листування і дружбу. Оленка займається музикою, грає на фортепіяно з чотирьох років. Брала участь в багатьох фестивалях, де неодноразово займала перші місця. Наша адреса: вул. Комсомольська, 9, Нова Водолага, Харківська обл., 63200 Ukraine.

Валерій Яковенко,
Нова Водолага, Харківська обл.

Щасливих літ!

Через „Свободу" хочу висловити слова щирої вдячности нашим дорогим краянам Тетяні Дереш-Кривотулич і Ксені Дереш. Доля розпорядилася так, що вони оселилися в Америці, проте завжди своїми думками линуть в Україну, де пройшли їхні дитячі роки. Їм не байдужі доля нашої країни і людей, які в ній живуть. Вони в скрутний час допомагали та допомагають нам, підтримують і радіють разом з нами. Щасливих і благословенних літ вам!

Павло Шимальський,
Ходорів, Львівська обл.

Не Білозір, а Білогруд

Вчора (запізнено з вини пошти) отримала „Свободу", ч. 18, де опублікована моя статтія „Енциклопедія-альбом". На жаль, в газеті сталася помилка: замість „композитора Ігоря Білогруда" надруковано „Ігоря Білозора". Композитор Ігор Білогруд – широко відомий в українському світі мистець та незрівнянний вчитель дітей в школі фортепіяно. Він отримав першу нагороду в конкурсі 1980 року за свою кантату „Сонце Свободи".

Ганна Черінь,
Порт Шарлот, Фла.

У нашій академії читають „Свободу"

Голові Комітету допомоги Україні „Приятелі Руху" Романові Ричку:

Прийміть безмежну вдячність від студентів, професорсько-викладацького складу Національного університету „Острозька академія" та від мене особисто за передплату газети „Свобода" для нашого навчального закладу. Хочу повідомити, що кожен тиждень отримуємо примірник газети і передаємо її до нашого Інституту досліджень Української діяспори, де студенти та викладачі мають змогу прочитати новини з життя закордонної української громади.

З приємністю згадую нашу зустріч з комітетом під час візити до США. Дуже вдячний за щедру пожертву Комітету допомоги Україні, очолюваного Вами, на користь перлини української освіти – Національного університету „Острозька академія". Дякую за вагомий внесок у розбудову академії. Зичу усім міцного здоров'я, добра та щастя!

Ігор Пасічник,
ректор університету
Острог, Рівненська обл.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Там, де живуть українці, живе Україна“

МАЯМІ, Фла. – 60 років тому невелика греко-католицька церква Успіння Богородиці Марії згуртувала віруючих і стала тим місцем, у якому збираються представники різних еміґраційних потоків та поколінь для відзначення історичних дат, релігійних свят, вшанування національних героїв та визначних особистостей нашого народу.

Координатором духовного світу є о. Мартін Канаван. Чудово виконує Літурґію церковний хор під керівництвом Дани Васькевич-Максимович.

18 лютого українці мали честь вітати в своїй церкві Патріярха УГКЦ, Верховного Архиєпископа Києво-Галицького Любомира Гузара. Мов єдина родина, всі присутні виголосили молитву Митрополита Андрея Шептицького за український народ. Кожний особисто отримав благословення Патріярха Любомира.

11 лютого відзначалося 55-річчя 17-го відділу СУА. Почесними гостями свята були голова Товариства української мови Америки Віра Бондарук, організаційний референт Товариства Богдан Бондарук, голова 56-го відділу СУА в Норт- Порті Іванна Головата, мисткиня Іванна Мартинець, почесна голова СУА Івано-Франківської області Марійка Турчин, голова Товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка у Феодосії, Крим, Олена Рузайкіна.

Учасники відзначення 55-ліття 17-го відділу СУА в Маямі.

Довгий шлях продуктивної праці відділу охарактеризували почесні голови Ірена Ракуш і Мирослава Тершаковець. Хвилиною мовчання і запаленням свічки вшановано пам’ять членкинь, які відійшли у вічність, залишивши добру пам’ять про себе, а це – Лідія Гладка, Стефа Хобтій, Віра Герасим, Анастасія Кроп, Анна Криса, Єва Лутняк, Соня Серна. Довголітні членкині щиро вітали М. Тершаковець, І. Ракуш, Любов Маринюк, Марію Венгльовську, Броніславу Ковалевич, Міру Ганкевич, Люсю Візняк, які віддали багато вміння, праці, часу для розвитку і успіхів відділу. Працю відділу було представлено на стендах, виготовлених І. Ракуш.

Прибутки з імпрез чи з різноманітних збірок призначаємо на пресовий фонд журналу „Наше життя“, фонд суспільної опіки, стипендійну акцію та ін. При стипендійній акції СУА існує фонд Єви Сташків, членки нашого відділу. Відділ поповнюється новим членством. Половина союзянок у відділі є з „четвертої хвилі“. Недавно до відділу приєдналися Орися Гром’як, Соня Говірко, Галя Ярешкевич, Софія Волбин, Ліда Остап’юк, Ліда Гаврилів, Тамара Гурин, Марійка Завійська.

Відділ відзначив 150-річчя від дня народження Івана Франка та роковини Т. Шевченка. Проведена збірка скерована на НТШ-А.

Незмінними декляматорками поезій на імпрезах є І. Ракуш, Наталя Гаврилів, Уляна Данилів, Оксана Кос, Андріяна Стась, Ігор, Юля та Денис Яремкевичі, Олександер Вештебей, Ірена Вірстюк,

Почесна голова 17-го відділу СУА Ірена Ракуш.

Іван Климчук, Віра Скрип, Руслан Табачинський, Роксоляна Гаврилів, Марічка Клименко, Ліда Угляр. Доповнюють програми музичні твори українських клясиків, або народні пісні у виконанні тріо – Ганна, Дана і Керин Максимовичі, Оксана П’ясецька, Богдан Гальчак.

Свій особистий мистецький світ розкрили перед нами Тамара Гурин – вміння створювати гердани та моделювати одяг; Соня Говірко – писанкарство; Уляна Данилів – вишивання, писанкарство; Керин Вілк-Максимович – писанкарство; О. Вештебей – малювання; Ірина Дзюбинська – малювання.

Кожне свято має свій декоративний вигляд. Виконавцями святкових оздоблень залі є Галя Галай-Карачун, Наталя Гаврилів, І. Дзюбинська, Надя Климчук, Міра Ганкевич. Смачні обіди готують Броніслава і Марійка Ковалевичі.

Готує програми, організовує мистецькі виступи голова відділу І. Дзюбинська. З року в рік українське жіноцтво своєю копіткою працею доводить: „Там, де живуть українці, живе Україна“.

Ірина Дзюбинська

Співає тріо – Ганна, Дана, Керин Максимовичі.

Незабутній день в парафії

НОРТ-ПОРТ, Фла. – 8 квітня залишиться пам’ятним в житті дітей Української католицької парафії Введення в Храм Пресвятої Богородиці.

Це був Великдень, коли діти (двоє хлопців і троє дівчат – Джефрі Томпсон, Наталя Гончарук, Калина Томпсон, Адам Гендерсон, Матея Ковалишин) приступили до першого Святого Причастя.

Слово до першопричасників виголосив о. парох Северин Ковалишин. До Святого Причастя, крім першопричасників, приступили батьки та багато вірних. Церква була виповнена по береги. Літургію служив о. парох С. Ковалишин у співслуженні емерита о. митрата архипротопресвітера Володимира Волощука. Було багато гостей і вірних з інших парафій. Співав церковний хор під диригентурою Люби-Добровольської-Інґрам. Після Літургії о. Северин роздав дітям спеціяльні грамоти, а відтак діти стали до спільної знимки.

Дітей підготовляв до першої сповіді і Святого Причастя протягом двох років о. Северин. Він навчав їх молитов та звичаїв, а їмость Галина займалася українською мовою і технічним підготуванням цієї врочистости.

Омелян Граб

Хоч українців у Тенесі мало...

Під час фестивалю в Куквілі.

КУКВІЛ, Тенесі. – 14 квітня в місцевому Технологічному університеті відбувся міжнаціональний фестиваль, на якому етнічні групи штату представляли різні грані своїх національних культур. Незважаючи на те, що у штаті Тенесі мешкає дуже мало українців і зовсім нема ні наших церков, ні будь-яких громадських організацій, все ж знайшлися активні особистості і зуміли, об’єднавши зусилля, репрезентувати Україну. Ось імена цієї самовідданої трійки: Міра Андрушка-Голинська, Тетяна Кузнецова та Ілона Терал.

Вони приготували до фестивалю два українські столи, прикрасивши їх вишивками, українською народною керамікою, картинами, серед експонатів були також книжки, які інформували учасників фестивалю про історію, економіку та культуру України.

М. Андрушка-Голинська – багаторічна членка Українського Народного Союзу, талановита мисткиня і декораторка, національно свідома людина. Ми, нечисленні українці штату Тенесі, пишаємося, що Міра і її товаришки-помічниці заслужили високих оцінок від американців та представників інших етнічних груп, котрі брали участь у цьому фестивалі.

Віра Білан

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

45. Книга суддів, 8-9: Гедеон, Авімелех

Перемоги судді Гедеона над ворогами принесли йому загальну пошану в Ізраїлі. Сказали люди йому: „Пануй над нами і ти, і син твій, і син твого сина, бо ти спас нас від руки Мідіяна“. Гедеон відповів, що не він, а Господь пануватиме над ними. І це було правильне рішення. Але ізраїльтяни і далі чинили перелюб. Гедеон правив 40 років і помер, залишивши 70 синів. Коли він помер, сини знову стали вклонятися язичницькому богові Ваалові, чинити перелюб. „Син не пам’ятали Господа, Бога свого, що спасав їх від руки їхніх навколишніх ворогів“, – говориться у Біблії. Після Гедеона правителем став Авімелех, його син від наложниці у Сихемі. Він повбивав своїх братів на одним камені і залишив тільки наймолодшого Йотама, котрий заховався від нього. Зібрані господарі поставили Авімелеха царем. А Йотам з гори Гарізім звернувся до господарів з промовою-звинуваченням Авімелеха, після чого втік від царя до Беeру.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих. Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Вісті Фундації імені Івана Багряного
Червень 2007 р., ч. 82

В Києві вшановано Івана Багряного

До уваги української громади

З запізненням на пів року, 30 квітня, відзначено на державному рівні 100-річчя з дня народження Івана Багряного в Національному академічно-драматичному театрі ім. Івана Франка в Києві. Організатором імпрези були Міністерство культури і туризму України, Національна спілка письменників, Український культурно-просвітницький центр „Дружба“ та представництво Фундації ім. І. Багряного. Оголошення про імпрезу було, на наш погляд, незадовільне. Багато відомих осіб запрошення не отримали, не бачили реклами в пресі, не чули по радіо чи телебаченні.

Напередодні в театрі, де мала відбутися імпреза, не було афіші, але висів плякат, що в понеділок, коли вона мала відбутися – вихідний день. На запитання про імпрезу поінформували, що імпреза є закритою, лише для запрошених осіб, ніби щось підпільне, що не підлягає розголошенню. Запрошення членам управи Фундації в США було вислане звичайною поштою, й воно прийшло вже після імпрези. Олександер Шугай, представник Фундації, телефонічно інформував киян про імпрезу. На імпрезі не було нікого з уряду, бо ж відомо, що ще минулого року більшість Верховної Ради визнала І. Багряного „ворогом народу“ й, можливо, вони боялися бути присутніми.

Програму вечора, яку вели Заслужені артисти України Олексій Богданович та Інна Капінос, розпочато сценою „Прощання з Вітчизною“, уривком з драми „Камінний хрест“ у виконанні Театру музично-пластичних мистців „Академія руху“, далі виступав Національний ансамбль солістів „Київська камерата“ та студенти Національної музичної академії. Уривок з роману „Тигролови“ прочитав Борис Лобода, уривок з твору „Антон Біда – герой труда“ – Олег Стальчук, композицію „Багряний – вінок поезій“ виконали студенти Київського національного університету кіно і телебачення, а Богдан Ступка виконав уривок з твору І. Багряного „Чого я не хочу вертатися до СССР“. На тлі виступів були показані прозірки з життя І. Багряного в Німеччині та Америці.

Про життєвий шлях та творчість І. Багряного розповів академік Іван Дзюба, якого доповнили О. Шугай та Олексій Коновал – член управи Фундації. Закінчено імпрезу виступом Національної капели бандуристів України ім. Григорія Майбороди під керівництвом Миколи Гвоздя, яка виконала „Пісню про Тютюнника“ (слова І. Багряного, музика Г. Китастого).

В Києві та на імпрезі були присутні представники Фундації – Леонід Тома з Харкова, Фідель Сухоніс з Дніпропетровська, Олег Романчук з Львова та Катерина Квітчаста з Охтирки.

Промова Олександра Шугая на святі

Ще минулого року на вимогу громадськости Президент України Віктор Ющенко видав указ про відзначення 100-річчя Івана Багряного, зокрема карбування ювілейної монети, випуск поштової марки і конверта, видання художніх творів письменника у серії „Шевченківські лавреати“, а також у серії „Шкільна бібліотека“, увічнення пам’яті І. Багряного в столиці. Але ні монети, ні марки не зроблено. Директор видавництва „Марка України“ Валентина Худолій усе зробила для того, щоб випустити лише марковий конверт.

У Києві, де Іван Багряний був студентом Художнього інституту, немає вулиці його імені. Не видано книг І. Багряного в серії „Шевченківські лавреати“ і „Шкільна бібліотека“. Якщо ж до ювілею письменника і зроблено щось, то лише зусиллями громадськости та завдяки підтримці Фундації ім. І. Багряного. То невже в Україні є українська влада? Чужі, вороже налаштовані (хто – приховано, а хто – й відкрито), випадкові люди, що навіть у час існування колишнього СССР ніколи не здобулися б найвищих щаблів влади, тепер, в умовах вседозволености, брутально, цинічно, безкарно зважають українців „узкой культурной прослойкой“. Вдумайтесь у ці рядки! Чи не образливо звучать вони? Чи не дошкуляють? Що з нами сталося? І чому сталося? Хто допустив до такого?

Навіть за кордоном, у тяжких умовах еміґрації І. Багряний зумів створити могутню Українську революційно-демократичну партію. Перед усім світом ця партія з гідністю довела, що вона здатна боротися за українську національну ідею. А ми в себе вдома, на своїй землі, даємо глумитися над собою всіляким чужинцям, зайдам і нікчемам. Як же так? Нам потрібна така партія, члени якої не перебігали б із фракції в фракцію, а працювали б в поті чола. А коли треба, то боролися б за Україну до загину. І. Багряний писав: „Маємо виховати людей сміливих і гордих, людей незалежних у думаннях і устремліннях, людей діла й ризику. Маємо виховувати творців історії, її рушійну силу, а не розплітикованих міщан і духовних плебеїв, що завжди ідею, партію, друзів продадуть за гріш ламаний“. Те, що ми з вами бачимо сьогодні.

У нашій сумній дійсності дійшло й зовсім до абсурду. Портрет І. Багряного, письменника і громадсько-політичного діяча, котрий за національну ідею поклав своє життя і творами якого зачитувались у Німеччині, США, Канаді, Великобританії, Франції, після ремонту (чи під виглядом ремонту?) викинули з приміщення Спілки письменників. Місце там тепер зайняла загадкова Дирекція управління майном. І нікому, бачите, невтямки, що свого часу, разом з тисячами примірників книжок та фінансовою допомогою, цей портрет подарувала саме Фундація імені І. Багряного. Невже світлий образ письменника-гуманіста псував „іконостас“, розвішаний на стінах при вході в НСПУ?

Всупереч багатьом нинішнім небіжчикам, ще за життя, неробам і скиглям, столітній І. Багряний – наш діяльний, активний сучасник. Його книги захоплено читають і читатимуть наступні покоління. Бо в тих книгах – правда життя. Правда про людину як складову частину цілої нації.

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 10,000 дол. – **Фундація родини Воскобійників** – додаткову суму для Олександра Кравця в Дніпропетровську на видання і поширення навчальних плякатів та календарів з української літератури та історії для шкіл та бібліотек Полтавщини; 100 дол. – **Галина Бистрицька** замість квітів на могилу брата Євгена (Георгія) Кальмана; 75 дол. – **Медислав Литвиненко;** по 50 дол. – **о. Петро Сомиків** та **Анна Кусіо;** по 25 дол. – **Роман Ричок, Іван Білик** та **Василь Марущак;** по 20 дол. – **Петро Лещишин** та **Федора Єфименко.**

На видання книги „Забуттю не підлягає“, яка має вийти друком на вшанування 75-ої річниці жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років склали пожертви: 250 дол. – **Анатолій Валюх Брантон;** 150 дол. – **Іван Заковоротний;** по 100 дол. – **Іван Головацький, Катерина Васильченко, Анна** і **Петро Велички;** по 50 дол. – **Соня** і **Микола Петруші, Валентина Родак, Оксана** і **Юрій Маковці, Марія** і **Петро Лещишини, Віталій Шумаков, Іван Гнип** та **Марія Товстоп’ят;** по 20 дол. – **Святослав Боженко, Микола Ляшенко, Микола Сороколіт** та **Микола Андріанів.**

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати сиротам, школам, видавництвам, газетам, журналам та видавати книги про Голод 1933 року, русифікацію, заслання, тюрми, щоб Україна стала якнайскоріше українською Україною.

В Фундації можна придбати щойно видану Видавничим домом „Києво-Могилянська академія“ книгу Мар’яна Дального-Горготи „Вибране. Люди, події, коментарі“. До книги увійшли оповідання, статті, нариси, репортажі, есеї, коментарі, огляди, рецензії та вибір листів. Цю книгу можна замовити у Фундації. Ціна – 25 дол.

Міжнародний конкурс з української мови у 23 країнах

14 травня в Києві у Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка відбулося традиційне урочисте закриття Сьомого міжнародного конкурсу з української мови. Цей масовий мовний марафон тривав понад півроку, розпочавшись 9 листопада 2006 року у Чернігові. Його метою є сприяння утвердженню державного статусу української мови, піднесення її престижу серед учнівської молоді, виховання пошани до культури і традицій українського народу, а завданням – підвищення рівня знань з української мови, виховання у молодого покоління українців любови до мови, свого народу, усвідомлення того, що українська мова є генетичним кодом української нації.

Конкурс, в основному, був профінансований фармацевтичною фірмою „Дарниця“. Серед жертводавців мовного марафону також акційне товариство „Оболонь“, „Експрес-Банк“, Благодійна фундація лікаря Берсенєва, Інститут літератури НАН України та жертводавці з Канади, США, Австралії.

У 2006-2007 навчальному році Інститут іноваційних технологій і змісту освіти організував участь у Міжнародному конкурсі з української мови дітей українців, які проживають за кордоном. Методисти інституту підготували завдання для учасників конкурсу та розіслали їх через українські посольства.

На розгляд жюрі надійшли роботи дітей (за квотою не більше 60 найкращих робіт від країни) з 23 країн: Бельгії, Білорусі, Вірменії, Грузії, Еспанії, Казахстану, Молдови, Естонії, Португалії, Польщі, Фінляндії, Росії (Татарстан, Єкатеринбург, Томськ, Петропавловськ-Камчатський, Башкортостан), Словаччини, Чехії, Сербії, Туркменістану, Узбекистану, Румунії, Латвії, Словенії, Німеччини, США.

Майже всі учні українських шкіл за кордоном виконали запропоновані завдання. Творчі роботи дітей приваблюють щирістю, безпосередністю та високим патріотизмом.

Жюрі визначило переможців Міжнародного конкурсу з української мови у кожній країні. Списки переможців для нагородження передано до Ліги українських меценатів, яка щорічно нагороджує переможців цього широкомаштабного і престижного мовного турніру.

Фундація ім. І. Багряного є членом Ліги українських меценатів й річно платить 5 тис. дол. членських внесків.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights, IL
60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

ФІЛАТЕЛІЯ

Барвистий світ марок: скавти, народний одяг, космонавтика

28 квітня в серії поштових марок України „Европа" випущено зчіпку з двох марок до 100-річчя скавтського руху, який заснував у 1907-1908 роках у Великобританії Роберт Баден-Павел як систему виховання молоді. В Україні, у 1911 році, у філії Академічної гімназії Львова, був заснований Пласт на зразок скавтинґу. І саме фотографію українських пластунів 1920-их років вміщено на одній з марок. На другій – напис про 100-річчя скавтинґу. Автор: Олександер Калмиков. На полях аркуша є написи: „Europa 2007", „100 років скавтському руховi", „100 Years of Scouting". Випущено також бльок з цих марок.

Подаємо зображення поштових марок серії „Україна – космічна держава", про які „Свобода" розповіла в ч. 16. Марки намалював Василь Василенко, а Олександер Сталмокас став автором поштових штемпелів першого дня обігу у Києві і Дніпропетровську. Подаємо зображення київського штемпеля.

15 грудня минулого року надійшов в обіг бльок з серії „Український народний одяг", і тепер ми можемо показати його в барвах.

На аркуші вміщено три зчіпки по дві марки – Херсонщина, Одещина, Запоріжжя. Автор: Миколай Кочубей.

Одяг мешканців Херсонщини показаний на свято св. Катерини і св. Іллі. Запоріжжя представлене святковим одягом з нагоди св. Михайла і Першої Пречистої. Одяг Одещини відзначає свята свв. Варвари і Сави, а також Бориса і Гліба. Малюнки відтворюють побут українських селян недавнього і ще незабутого минулого. Є тут знаряддя праці і козацька зброя, музичні інструменти і домашні тварини. Цікаво, як українці засвоїли і асимілювали чужинські імена християнських святих, вказані на марках. Адже Гліб походить зі скандинавських мов і перекладається як „Нащадок богів", Варвара – „Чужинка", ім'я Борис може бути скороченням від Борислава, але могло походити й від імені болгарського царя Богориса, який запровадив християнство у Болгарії. Катерина – грецькою мовою „Чиста" (порівняйте „катарсис" – очищення), Ілля – ім'я давньоюдейське і перекладалося як „Мій Бог – Єгова". Михайло – теж юдейське: „Рівний Богові".

Адреса видавництва „Марка України": Хрещатик 22, Київ 01001 Ukraine.
Електронна пошта: stamp@stamp.kiev.ua. Тел.: (380-44) 279-5930. сторінка в інтернеті: www.stamp.kiev.ua.

22 травня ...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент разом з родиною поклав квіти до пам’ятника і звернувся з промовою до присутніх. Він говорив недовго, але вагомо:

– 22 травня – святий для українців день. Цього дня наш учитель, батько, великий український пророк навіки повернувся на рідну землю. Шевченко вчить нас, як підніматися з колін.

Президент запевнив, що позачергові вибори в Україні обов’язково будуть. „Бо брехлива влада, яка будується на аморальності і зраді, ніколи не виконає Шевченкового слова“, – ніби підсумував В. Ющенко.

„І повіє огонь новий з Холодного Яру“, – пристрасно читав Анатолій Паламаренко, а над українцями у вишиванках майоріли національні прапори і люди кричали „Героям слава!“

Коли В. Ющенко йшов від пам’ятника Т. Шевченкові, я звернувся до нього: „Пане Президенте, благаємо, не здайтеся!“. Він глянув на мене уважно і промовив твердо: „Ні, не здамся!“

Отже, Президент не здасться. То чи не за це він молився у храмі, закладеному ще 1144 року Київським князем Всеволодом-Кирилом Ольговичем?! Щоб Бог дав йому силу вистояти... Може, тому був такий суворий?

На пресовій конференції В. Ющенко відповідав на запитання київських журналістів, розповідав про корумпованих депутатів і суддів, про бездіяльність прокуратури, про своє бачення ситуації в країні, про погрози на свою адресу тощо.

Фото автора

Тарас Шевченко об’єднав на Тарасовій горі усю Україну.

До уваги української громади

Злучений Українсько–Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) вирішив видати конечно потрібний адресар українських підприємців, організацій, установ та професіоналістів на Східньому узбережжі США, від Ню-Йорку до Вашинґтону.

Тому що відбуваються великі зміни в демографії нашої діяспори, зокрема через незадовільну поінформованість втрачаються потенційні замовники, покупці та члени, такий адресар принесе велику користь для приватних підприємців, організацій та установ.

Своєю участю в нашому проєкті Ви не тільки використаєте нагоду оголосити ефективною рекламою свої послуги, але також підтримаєте заслужену добродійну організацію (ЗУАДК), яка вже понад 60 років несе гуманітарну допомогу потребуючим в діяспорі та в Україні.

Просимо висилати дані інформації про Вашу організацію, установу, підприємство чи професійні послуги, англійською мовою, з передплатою в сумі 50 дол., на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, Directory Ad, 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111

За дальшими інформаціями просимо звертатися телефонічно: (215) 728-1630

Зголошення приймаються до 30 червня 2007 року

Передбачено, що адресар буде готовий у вересні ц.р.

ЗУАДК

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union
Підписавшись на
DirectConnectsm і E-Statement
Або запишіться на E-Statements
якшо у вас уже є DirectConnectsm
Ви зможете виграти Ipod Nano чи Laptop
1 із 75 виграє
Selfreliance.Com
Selfreliance.Com
1 із 25 виграє
Електронні фінансові звіти
сприятимуть збереженню природи
Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
Selfreliance.Com
2332 W. Chicago Ave, Chicago IL, 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 847-359-5911
300 E. Army Trail, Bloomingdale,IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 219-838-5300
734 Sandford Ave. Newark, NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 201-795-4061
2200 Rte 10W Parsippany, NJ 973-451-0200
Пропозиція чинна з 1 до 30 червня 2007 року. Тільки для дійсних та нових членів. Щасливці отримають повідомлення про виграш поштою не пізніше 1 серпня 2007 р. Виграш треба отримати особисто у головному бюро Кредитівки або у бюро в Нью Джерзі до 30 днів після повідомлення, в іншому випадку він буде втрачений. Тільки один виграш на члена. Кваліфікуються особи, які мають чековий рахунок або відкрили новий чековий рахунок і зареєструвалися на комп'ютерний доступ до своїх рахунків за програмою (DirectConnectsm), і до цього тепер додають e-statements. Члени-переможці отримають податкову форму 1099 за 2007 рік. Можливість виграшу комп'ютера – 1 із 75-ти. Можливість виграшу iPod Nano – 1 із 25-ти. Для доступу до рахунків за програмою DirectConnectsm вимагається кваліфікація. Докладнішу інформацію про ощадні та чекові рахунки прочитайте у truth-in-savings disclosure.
Full Financial Services
NCUA
CO-OP NETWORK

ЛЮДСЬКІ ДОЛІ

Дві історії з журналістського нотатника

Ув'язнили українця за віру в Христа

З Міжнародної асоціяції допомоги переслідуваній Церкві „Голос мученика" до „Свободи" переслали звертання Валентини Калатаєвської з туркменського міста Туркменбаші (раніше – Красноводська) до президента Туркменістану Гурбангули Бердимухамедова. У листі йдеться про засудження її чоловіка Вячеслава Калатаєвського, 1958 року народження, до трьох років позбавлення волі за „нелеґальний

Валентина і Вячеслав Калатаєвські з внуками.

Діти В. Калатаєвського залишилися без батьківської підтримки.

перехід кордону". Без батька-годувальника, без житла залишилася сім'я, у якій семеро дітей. Усі – українці і громадяни України.

У 1980 році В. Калатаєвський закінчив сільськогосподарський інститут за фахом гідротехніка і у 1986 році, коли закінчився термін обов'язкової праці після інституту, оселився на батьківщині дружини, в селищі Десна Чернігівської области. Стався вибух в Чорнобилі і внаслідок його дружина захворіла на астму. Лікарі порадили шукати місцевість з сухим кліматом. Батьки В. Калатаєвського жили за Каспієм, у Красноводську, недалеко від місця заслання Тараса Шевченка. Туди й поїхали... Але місцева влада невдовзі затримала В. Калатаєвського, скасувала його прописку у місті і вивезла затриманого вантажівкою до Казахстану – без грошей, без відповідних документів. Закордонний пашпорт забрали, в пашпорті громадянина України зробили запис, що він вже не має прописки в Туркменістані, тобто пребуває у стані „бомжа" (особи без визначеного місця проживання).

Працівники служби безпеки попередили В. Калатаєвського, що в разі повернення до сім'ї його „посадять". В. Калатаєвський близько тижня блукав казахською землею, ночував на вулиці, а потім повернувся до Ашгабату, столиці Туркменістану, бо в місті Туркменбаші на нього чекав арешт. Це сталося в червні 2001 року. Тимчасом їхню хату зруйнували „у зв'язку з реконструкцією вулиці". Діти – Юлія, Тетяна, Анастасія, Оксана, Олег, Андрій, Едуард – залишилися без житла. Оскільки зруйнований будинок був оформлений як власність чоловіка, а того позбавили прописки (права на проживання), сім'я не могла домагатися нового житла. Дружина В. Калатаєвського марно намагалася дістати від влади офіційний документ про причини видалення її чоловіка з країни. Але в прокуратурі їй усно пояснили, що В. Калатаєвського вислано за ... релігійні переконання, несумісні з Конституцією Туркменістану (ст. 11) – він був Пастором церкви євангельських християн-баптистів, а в Туркменістані з християнських конфесій дозволена тільки Російська Православна Церква. От в чому була причина переслідувань!

Впродовж п'яти років В. Калатаєвська добивалася прийняття у посадника міста. На початку 2006 року її прийняв помічник посадника Черкез Атаєв і зажадав документів про те, що сталося. Зрозуміло, що жодних паперів сім'я не мала. Минув рік, і в березні Ч. Атаєв (знову усно) сказав В. Калатаєвській, що стосовно її сім'ї порушено закон про нерозлучення родин. Чи це означало, що разом з батьком мали вислати і його дітей?

Тоді ж, 11 березня, В. Калатаєвський приїхав до сім'ї, прийшов до міської ради, щоб з'ясувати своє становище і був негайно заарештований службою безпеки. На очах дружини його вивели до поліційного авта два службовці служби безпеки, дільничний поліцай і начальник поліції Берди Аширов. Впродовж шести днів його утримували у слідчому ізоляторі, після чого вивезли до в'язниці у місті Балканабат.

19 березня В. Калатаєвська поїхала до чоловіка і у в'язниці зустрілася з слідчим Сельбі Чариевою, яка повідомила, що проти В. Калатаєвського порушено кримінальну справу за нелеґалний перехід кордону.

Тимчасом старшим донькам ув'язненого – Юлії, Тетяні і Анастасії, які досягли повноліття, відмовлено у праві проживати в Туркменістані. 25-річна Юлія виїхала до Москви (в Туркменістані їй відмовили у можливості вчитися і працювати) і там працює, намагаючись щось заробити і допомогти сім'ї. Водночас вона вчиться у медичному коледжі. Зрозуміло, що за таких умов, в чужому місті, марні її надії на заробітки. Її мама, бухгальтер за освітою, праці не має і для заробітку пече вдома пиріжки на замовлення (одвічна українська підприємливість!).

Ув'язненння В. Калатаєвського сталося всупереч законодавству Туркменістану, яке передбачає правовий захист чужинців нарівні з своїми громадянами. 14 травня туркменський суд оголосив вирок: В. Калатаєвський засуджений до трьох років ув'язненння.

В. Калатаєвська пише до президента Туркменістану: „Коли б мого чоловіка не поставили в такі умовини, він не перетинав би кордон і жив би з своєю сім'єю, піклуючись про престарілих батьків, хвору дружину і сімох дітей. Я вірю, що демократична держава будується на засадах гуманности. Прошу Вас сприяти звільненню мого чоловіка з в'язниці".

Попередник нинішнього президента Туркменістану Сапармурат Ніязов, який волів, щоб його називали Туркменбаші – „батьком туркменів", залишив по собі „священну книгу „Рухнама", у якій закликав: „Будуймо шлях любови й миру, зводьмо мости дружби і братерства, ніхто ще не втратив від дружби". Переслідування української родини в місті Туркменбаші не свідчить про дружбу.

Людмила і Борис Барановські на Майдані в грудні 2004 року. Фото: Ф. Хмельковський.

Щастя і нещастя Людмили Барановської

У дні Помаранчевої раволюції, 17 грудня 2004 року, в „Свободі" було вміщено фотографію Людмили Барановської, яка приїхала на Майдан в інвалідному візку разом з своїм чоловіком Борисом з Білої Церкви. Зфотографував жінку мій син Фелікс Хмельковський і подав цю світлину в своєму альбомі „Ті дні на Майдані".

Ми поцікавилися долею однієї з героїнь Майдану. Л. Барановська написала: „Я дуже вдячна за тепле, добре ставлення до мене. Сказати, що я була рада книжці „Ті дні на Майдані", це ніби нічого не сказати. Я була щаслива, і хто б до мене не зайшов додому, я усім розповідала про пережите і показувала цю книгу. І тепер, хоча минув час і сталися зміни, я милуюся книгою про Майдан і пригадую, які там стояли щасливі люди. А інваліди мають комплекс через своє становище, тому мені була особливо цінною увага до мого перебування на Міадані. Це буде пам'ять для мене і моїх дітей. У інвалідному візку я вже 10 років – впала з яблуні в 1996 році і зламала хребет. Маю двох дочок – 1984 і 1986 року народження. Старша працює гримеркою і саме перебуває у Кам'янці-

(Закінчення на стор. 18)

Подвиг майора В. Клодницького

В історію єврейського населення України 1919-1920-ті роки вписані як найтрагічніші часи. Погроми, до яких вдавалися різні отамани – білі, червоні, а також деякі петлюрівські формації, забрали десятки тисяч життів. Ще більше залишилося фізично й морально травмованими, без засобів існування. Але навіть серед цього здичавіння знаходимо випадки людяності і справжнього героїзму – про це свідчить вміщена нижче розповідь.

В серпні 1919 року майор артилерії Української Галицької Армії (УГА) Володимир Клодницький був призначений командувати залогою в подільському містечку Хмельник. Напередодні його прибуття сталася трагічна подія, яка спровокувала погром.

Зараз тяжко вияснити всі обставини справи. Достеменно відомо, що єдина дочка єврейського торгівця Роза Соколянська вийшла заміж за українського селянина й охрестилася. Батько відмовився від неї, але мати дала їй дві корови і ювелірні речі – як весільний подарунок. Розлючений батько пішов у сусіднє село Кирилівку й підпалив хату дочки й свого зятя.

На нещастя, вітер швидко розніс вогонь, і все село вигоріло вщент. Обурені селяни озброювались, готуючись до погрому містечка. Довідавшись про це, майор наказав своїм воякам бути в повній бойовій готовності. Сам командир рішуче втрутився у справу. Він звернувся з мудрою промовою до збуджених людей, пояснивши, що його військо покликане допомогти будувати державу, але це не можна робити на крові. Довів, що в нашій нації повинен бути закон і порядок, пообіцяв розібратися й покарати винних. Його слова справили неабияке враження на селян, і вони повернулися до своїх домівок. Майже неминучий погром євреїв був щасливо відвернутий.

На знак вдячності делеґація єврейської громади на чолі з головним рабином Йосефом Леїром запропонувала майорові 200,000 царських рублів. Відомий єврейський діяч д-р Йосип Ліхтен свідчив, що В. Клодницький відмовився приймати ці гроші як особистий подарунок, але використав для потреб як євреїв, так і своїх вояків. Єдине, що він попросив у рабина, це посвідку про те, що зробив для єврейського населення Хмельника.

Пізніше майор отримав листа від рабина Й. Леїра, в якому той закликав рабинів всіх єврейських громад сприяти В. Клодницькому в його військовій чи цивільній кар'єрі. Рабин писав, що підчас перебування на посаді командира залоги Хмельника майор виявив неабиякий адміністративний талант, досвід в організації шпиталів, старечих домів. Забезпечував хлібом та паливом бідних. Брав участь у всіх зборах, в тому числі й єврейських. Цікаво, що рабин відзначав повагу галицького командира до сіоністського руху і неодноразово висловлював готовність допомогти євреям розбудувати їх державу на священній землі їх батьків.

Слід зазначити, що майор В. Клодницький виявив себе і як добрий адміністратор. Його бриґада охороняла від грабіжників цукроварні й отримувала за заощаджений цукор гроші, за які купували шкіру в Уланові на взуття для вояків. Таким самим способом отаман добував матеріяли на однострої та білизну. Наслідком цього стрільці бриґади були одягнуті, взуті й неголодні. Не дивно, що вояки любили свого командира. Розумною й доцільною діяльністю В. Клодницький здобув для себе й своєї залоги симпатії серед населення і це, очевидно, викликало в когось заздрість, а відтак звинувачення в зловживаннях. Слідство провадив незалежний військовий діяч, підполковник СС Армії УНР Михайло Курах. Згодом, у Вінниці, він доповів про несправедливість закидів і висловлював вдоволення, що спричинився до реабілітації людини, яку безпідставно кривдив його таємний ворог інтриґами й наклепами. На цьому місці доречно наголосити на тому, що В. Клодницький добре знав римське право і впродовж життя дотримувався його постулятів, зокрема, - honeste vivere (жити чесно). Аж ніяк не применшуючи заслуг майора, варто зауважити, що УГА була добре організована, дисциплінована й боєздатна. Вона відзначалася високою національною свідомістю старшин і вояків. А престиж старшин був високий, бо вони здебільша мали вищу освіту й значний життєвий досвід. І тому, ймовірно, мав рацію український історик, політолог і публіцист Іван Лисяк-Рудницький, коли, порівнюючи революційні процеси на Наддніпрянщині та в Галичині, писав: „Відрізняло галицьких українців те, що вони пройшли через школу конституціоналізму. Уряд Західньо-Української Народної Республіки мав незаперечну віддданість усього українського населення й успішно підтримував закон і порядок на всій території, що перебувала під його контролею". Це підтверджує й активний учасник визвольних змагань Никифор Гірняк, який у своїх розлогих споминах згадував, що мирне населення з великою радістю вітало галицькі частини, бо вони приносили з собою завжди безпеку і правопорядок.

На той час отаман В. Клодницький був одним з кращих командирів УГА. В листопаді 1919 року на підставі наказу штабу Головного Отамана його призначили комендантом групи „Північ". Завдяки розумній політиці й вмілому командуванню, йому вдавалося забезпечити мирне життя на досить значній території аж до березня 1920 року і не допускати поляків, денікінців та червоних москалів. Враховуючи загальне тяжке становище армії, сипняк, яким, до речі, заразився і сам майор, це не залишилося непоміченим. Як свідчив той-таки Н. Гірняк, кандидатура В. Клодницького розглядалася Вінницьким ревкомом на командувача УГА.

Після поразки визвольних змагань В. Клодницький еміґрував до Відня. В 1922 році вступив до Віденського університету, який успішно закінчив в 1925 році з дипломом доктора політичних наук. Після того виїхав до Америки, де продовжував студії в Мінесотському університеті, а згодом у Пенсильванському.

У 1930 році колишній майор був висвячений у духовний сан і був настоятелем у Скрентоні, відтак рік – у Парижі, опісля – в Нортгемптоні, що в Пенсильванії. Подальші роки служив в Нюарку й Байоні, де збудував церкви. Його героїчний вчинок довший час був невідомий. Лише у 1960 році події в Хмельнику привернули увагу одного з діячів Антидифамаційної Ліги. Після вияснення всіх обставин цієї справи про нього дізналась громадськість. Місцевий осередок Антидифамаційної Ліги „Бнай-Бріт" 10 квітня 1962 року влаштував бенкет на честь пастора В. Клодницького. Він був урочисто вшанований за його мужність, любов до справедливости й до єврейського народу почесним дипломом „Смолоскип Свободи". Зазначу, що 70-річний священик у відповідь сказав, що був лише офіцером, який виконував свої обов'язки. Історія подвигу В. Клодницького та його вшанування привернула увагу українських, єврейських та англомовних видань в Америці й Європі. Великий інтерес до вшанування священика в Нюарку висловив президент Ізраїлю Бен-Цві. Він був вражений, коли прочитав доповідь про врятування колишнім майором євреїв у 1919 році. 10 червня того ж таки 1962 року пастор В. Клодницький отримав листа з канцелярії прем'єр-міністра Ізраїля, в якому висловлювалося задоволення в зв'язку з відзначенням його гуманности у врятуванні єврейської громади Хмельника в 1919-1920 роках. Завдяки єврейській організації „Бнай-Бріт", яка розгалужена в усьому світі, події у невеликому подільському містечку розглядалися в Палаті Представників та в Сенаті США.

Отаман артилерії Володимир Клодницький (в уніформі австрійської армії).

Варто відзначити, що о. протопресвітер В. Клодницький брав активну участь в американському політичному житті. Був довгочасним головою Українсько-Американського Клюбу в Ню-Джерзі. „Друг євреїв та людства", як назвав його д-р Й. Ліхтен, помер 23 червня 1973 року в Нюарку. Через кілька днів був похований поруч спочилої дочки на місцевому цвинтарі Нортгемптону. На жаль, його архів, який містить щоденники, листи, інші, поза сумнівом, цінні папери, не потрапив до УВАН у Ню-Йорку. Адже тоді в Академії діяла спеціяльна комісія для вивчення українсько-єврейських взаємин, в якій брали участь відомі вчені й громадські діячі двох народів. Зараз архів зберігається в Дослідному центрі історії іміґрації при університеті Мінесоти. Переконаний, що вивчення матеріялів приватного архіву В. Клодницького з'ясує деякі спірні питання нашої минувшини, зокрема часів визвольних змагань. Але головне – сприятиме написанню ґрунтовної праці про життя й діяльність неординарної особистости, якою був визначний командир УГА, священик, український патріот й гуманіст д-р Володимир Клодницький.

Григорій Курас,
Ню-Йорк

Відзначили день народження Тараса Шевченка

ДІТРОЙТ, Миш. – Місцеві відділи УАКР та УККА, спільний комітет з участю відділів НТШ та СУА влаштували 11 березня святкове відзначення 193-ої річниці з дня народження Тараса Шевченка. Програму відкрила від імені спільного комітету Романа Дигдало, яка привітала присутню на святі голову СУА Ірину Куровицьку та всіх гостей. В програмі виступили юні бандуристи під проводом Миколи Мурського. Отож Василь Бахман, Марія Клепач, Іванка Мурська, Наталка Сердюк та Сара Чолова заграли пісні „Думи мої, думи мої“ та „Взяв би я бандуру“. Потім діти передшкілля продеклямували підготовані 76-им відділом СУА вірші „Поклін Тарасові“. Для Каті, Бей, Матейка Джекс, Христі Куций та Данилка Юзича це був також гідний похвали виступ.

Головну доповідачку, вчительку української мови та літератури в школі на Полтавщині Ніну Василькевич, представив заступник голови відділу НТШ Любомир Гевко. Н. Василькевич – автор поетичних збірок і оповідань. Доповідачка розповіла присутнім про тернистий життєвий шлях поета, про його незламну волю до боротьби за правду, справедливість і свободу свого народу.

В дальшій частині програми „Передмову“ виконали Ольга Форошівська і Рома Свитка. Поему „Розрита могила“ продеклямувала Марія Шилівська. Тріо „Соловейки“ – Лілі Літинська, Наталка Марущак і Крісті Ольшевська – під мистецьким керівництвом Ольги Соловій заспівало пісні „Києве мій“, „Сонце гріє“, „Садок вишневий“, „Синові“. Інсценізацію твору Т. Шевченка „Тополя“, підготовлену 76-им відділом СУА, провели Катерина Ткачук, Аня Ткачук, Тетяна Бедрус, Іванна Мурська, Леся Федорак, Аріяна Шкільник та Наталія Шаховська. Поему Т. Шевченка „Кавказ“ продеклямувала Марія Куцик. Послання Т. Шевченка „І мертвим, і живим, і ненародженим...“ виголосила Т. Бедрус. Деклямації окремих Шевченкових поезій були підготовлені 129-им відділом СУА. Оформлення програми виконав Роман Бараник, а декорації залі – Володимир Дигдало.

В заключному слові голова Відділу УККА Ліда Вроблевська подякувала всім виконавцям за святкове виконання програми.

Роман Лазарчук

Зліва: Наталка Марущак, Ольга Соловій, Ніна Василькевич, Ірина Куровицька, Лілі Літинська та Крісті Ольшевська на святі в Дітройті.

Дві історії...

(Закінчення зі стор. 15)

Подільському на зйомках фільму „Тарас Бульба“. Молодша – випускниця школи. Чоловік – водій міжнародних перевезень і переважно буває у поїздках. До нас їхати досить просто – на трасі Київ-Одеса, недалеко від Білої Церкви, є селище Дослідницьке. Телефон: (380-04471) 342-59“.

З’ясувалося, що життя жінки-інваліда не таке вже й просте. Л. Барановська живе на п’ятому поверсі будинку без якогось ліфту, не пристосованому до проживання інвалідів. Тому за минулий рік вона була лише дев’ять разів на вулиці. На клопотання про інше житло Барановським ще у 2000 році виділили помешкання на першому поверсі колишнього дитячого садка, яке треба самим перебудувати під житло. Така перебудова триває вже шість років: бракує коштів, не має часу чоловік. А на другому поверсі того будинку живе сусід, з яким саме після подій на Майдані стався неочікуваний конфлікт. Згідно з законом про піклування за інвалідів, Л. Барановська має право створити під вікнами прогулянково-спортивний майданчик, а при вході – похилий пандус для візка. Саме ці наміри викликали опір сусіда, який почав писати скарги до селищного управління. Керівник селища А. Луценко звелів забрати у Барановських площу майданчика. Л. Барановська попросила розглянути цю проблему на сесії селищної ради, але сусід, не чекаючи того, подав на неї до суду.

Конфлікт у селищі біля Білої Церкви може видатися суперечкою сусідів. Але в цьому випадку мало значення перебування Л. Барановської на Майдані, бо насправді клапоть землі під вікном інваліда не вартий би громадської уваги, коли б не політичне підгрунтя. Що вже й казати про звичайне, людське співчуття до жінки, з якою сталося непоправне лихо.

Левко Хмельковський

ДО СОРОКОВИН ВІДХОДУ

Достойно пройдений шлях

Богдан Горинь

Відійшла у світ вічного спочинку людина великого серця, великого розуму, великого таланту. У часи, коли душами людей заволоділи егоїзм, егоцентризм, користолюбство, жадоба великого багатства і великої слави, прагнення бути якнайбагатшими і в усьому найпершими, на тому непривабливому тлі Опанас Заливаха – одна з унікальних постатей, мистець-альтруїст. Він був байдужим до побуту, до слави, ніколи не висувався в перші ряди, але завжди йому належали ці перші місця.

Новітня історія світового мистецтва знає імена, які відомі в усьому світі. Це імена мистців-імпресіоністів і постімпресіоністів, кубістів і модерністів, починаючи від Моне, Ван Ґоґа, Ґоґена, Сезана до Пікассо і їхніх послідовників. Будучи обізнаний з історією новітнього світового мистецтва, я впевнений, що у продовженні перечисленого ряду має бути ім'я нашого видатного земляка Опанаса Заливахи. Але за це місце треба боротися, не чекати, що хтось його визнає. Це наш обов'язок.

Від багатьох мистців з космополітичним світоглядом, як в еспанця Пікассо, що все творче життя прожив у Парижі і став видатним французьким художником, Опанаса вирізняє чітка світоглядна національна позиція: бути українським мистцем, бути виразником української ідеї в мистецтві. До тієї місії, до тієї своєї дороги він довго йшов, бо в дитинстві, коли він надивився на смерті дітей, матерів і дідів, то ті враження залишилися в нього на все життя, а потім появилися в його картинах під назвою „Привид комунізму" (1982), „33-й рік" (1997 рік), „Голодомор" (1998 рік).

Рятуючи сім'ю від неминучої голодної смерти, батько з дружиною, трьома синами і донькою переїжджає на Далекий Схід, у Приморський край. Там юний Опанас починає усвідомлювати, що його покликання – бути мистцем. Він вступає у художнє училище в Іркутську, вчиться у художній школі при Ленінградській Академії художеств, відтак – Ленінградський інститут живопису, скульптури та архітектури ім. Репіна, де серед студентів інших національностей йому не сходило з думки питання: хто він? Грузин знає, що він грузин, чех знає, що він чех, а хто він – Опанас Заливаха, який прожив дитинство і юність в Росії?

Рівно 50 років тому, у 1957 році, перед студентом Ленінградського інституту живопису, скульптури і архітектури постало питання: куди їхати на практику? Яку обрати республіку, яку область? Познайомившись перед тим з Михайлом Фіголем, художником з Івано-Франківська, О. Заливаха обрав Галичину, центр Гуцульщини – містечко Косів. То було справжнє Провидіння Боже. Від того вибору залежало, яким буде його подальший життєвий й творчий шлях, чи знайде він себе, чи відшукає свої корені, чи пробудяться його батьківські і дідівські козацькі гени, чи заговорить українська кров. То був доленосний вибір. Після довгих років перебування на чужині місто Косів стало першим дотиком до рідної багатостраждальної землі. У Косові Опанас наче пробудився від летаргійного сну. Після довгих років життя в російському середовищі він почув українську мову, побачив неповторні гуцульські краєвиди, чіткі, наче відчеканені з бронзи, профілі гуцулів, їхнє багате мистецтво: витончену різьбу, барвисті килими, гончарні вироби. Тіні забутих предків промовляли словами історичних пісень, мелодіями троїстих музик, звуками сопілки, дримби, флояри.

Після закінчення практики О. Заливаха повернувся в Ленінград іншою людиною: гомо совєтікус став Українцем. Він усвідомив своє призначення, знав, що повернеться в той край, який допоміг йому знайти себе. Після закінчення інституту довелося їхати за призначенням у Тюмень, але дух його ширяв Україною. І в грудні 1961 року він остаточно переїжджає в Галичину. То були радісні чотири роки, коли Опанас став видат-

(Закінчення на стор. 20)

Історія однієї дружби

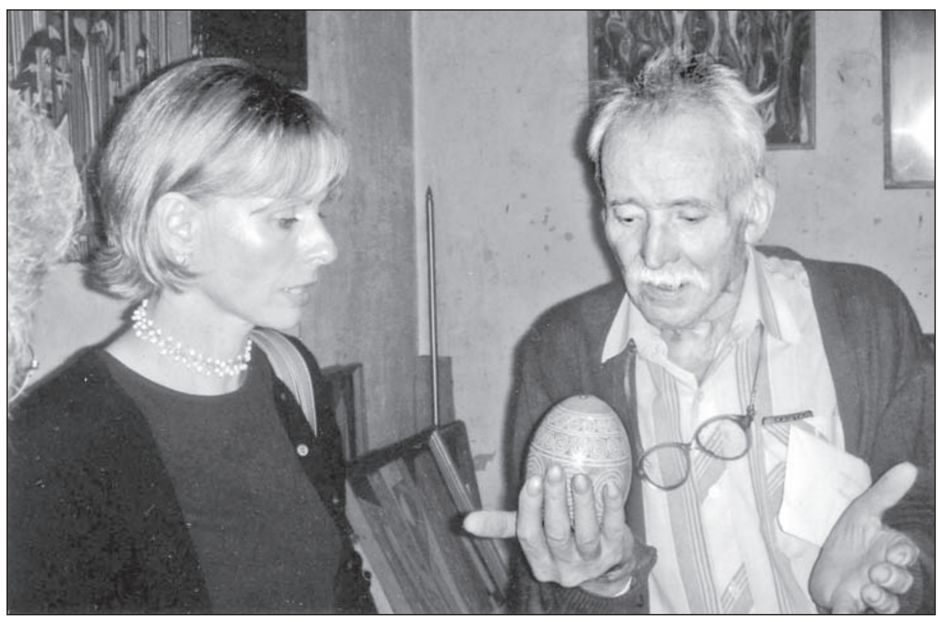
Вишитий рушничок в пластовій домівці перед пересилкою до Івано-Франківська.

Софійка Зєлик

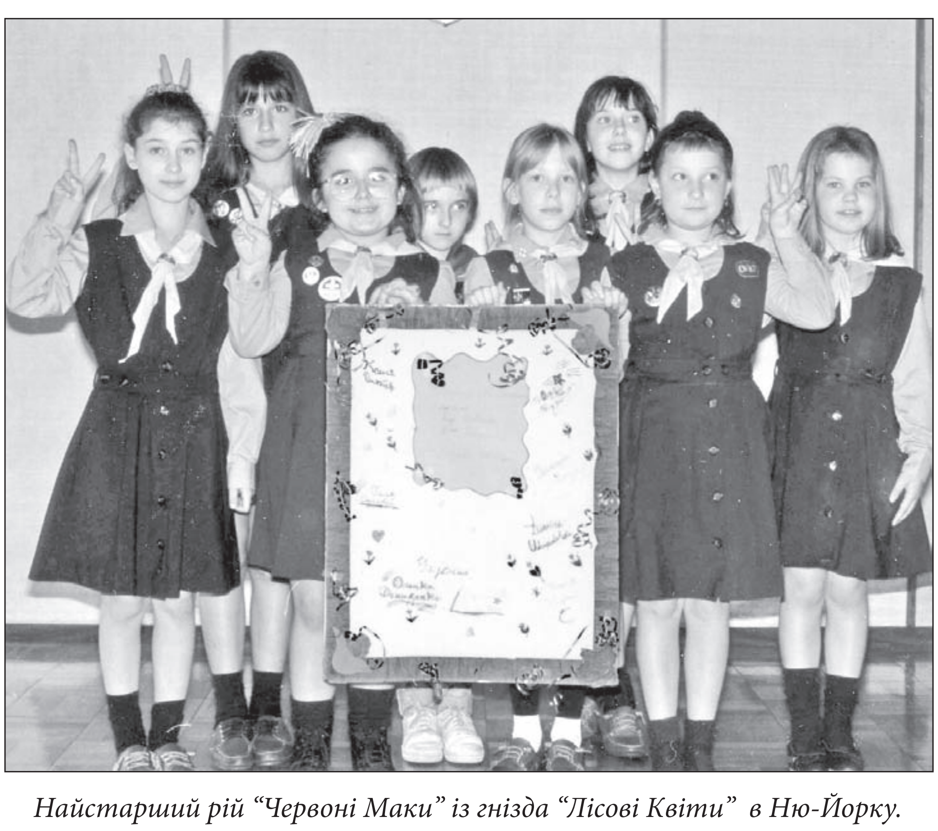
24 квітня в Україні відійшов у вічність Опанас Заливаха, відомий не лише як видатний мистець, але також як шістдесятник, правозахисник, політв'язень та великий український патріот. Але для мене він відомий як милий дідусь, який мав щиру й глибоку любов до дітей і молоді.

Переді мною лежить невеликий альбом, який я назвала „Історія однієї дружби". Цей альбом мав свій початок у 1990 році, коли я була пластовою виховницею у новацькому гнізді „Лісові квіти" в Ню-Йорку. У різдвяний час мої юні новачки вислали в Україну святкові побажання до своїх ровесників, О. Заливаха був єдиний, хто відповів на цей привіт. В листі до новачок він написав: „Милі мої славні дівчатка-пластунки! Сердечно дякую усім Вам за поздоровлення із святом Різдва Христового. Був надзвичайно зворушений Вашою карткою з малюнком чудовим та підписами. Такі гарні імена... і Оленка, і Дарця, Галя і всі, всі чудові, так гарно написані! Та всі із 8-ого гнізда „Лісові квіти". Вітаю усіх з красним літечком. Дай Боже усім Вам міцного здоров'я і будьмо дужі! Ваш шанувальник Опанас Заливаха".

І з цього почався довголітній обмін листами, малюнками та поздоровленнями між моїми новачками та О. Заливахою. У липні 1991 року я відвідала Україну в складі Студії мистецького слова Лідії Крушельницької і мала нагоду особисто познайомитися з нашим дорогим приятелем, або „братчиком Опанасом", як його назвали мої новачки. Перебуваючи у його майстерні-робітні, я йому подарувала писанку, а він в свою чергу передав кілька своїх малюнків для новачок. Кілька місяців пізніше новачки записали на магнітофонну стрічку побажання з нагоди дня народження О. Заливахи, а українська служба Радіо „Свобода" випустила в етер ці побажання в одній із своїх програм. О. Заливаха дуже швидко відгукнувся і на цю програму. Він написав: „Дорогенька, славна наша пані Софійко, мила людино, серцем кучерява мисткине. Вітаю Вас та Ваш гурт „Лісових квіточок". Дякую сердечно за Ваше тепло та ласку, за передання по радіо „Ліберті" вітання та малюнки Ваших вихованок. Дай Боже всім Вам міцного здоров'я, світлої віри у воскресіння України. Обіймаю всіх Вас гуртом і поодинці. Будьмо! Ваш постійний шанувальник, Панас Заливаха".

Остання зустріч Софійки Зєлик з Опанасом Заливахою у 2005 році.

Найстарший рій "Червоні Маки" із гнізда "Лісові Квіти" в Ню-Йорку.

Незвичайна дружба між семилітніми новачками та славним мистцем із Івано-Франківська продовжувалася. Однієї весни наймолодші новачки вишили рушничок і передали його в Україну з поясненням: „Кожного року, у червні, ми тут відзначаємо День батька. „Лісові квіти" вирішили поздоровити Вас із цим святом та власноручно своїми маленькими рученятками вишили Вам рушничок. Маємо надію, що він Вам сподобається, бо хоч він вишитий з помилками, але від щирого серця".

Братчик Опанас і цього разу не розчарував своїх „пластунчиків Лісових квіточок", як він їх часто називав. Через три тижні прийшла від нього відповідь: „Рушничком, вишитим Вашими славними пластунками, я прикрив портрет Т. Шевченка. Тішуся я, і мої гості. Дякую".

Час минав і в 1995 році „Лісові квіти" перейшли до юнацтва, але я ніяк не хотіла припинити дружбу, яка почалася п'ять років раніше. Я вирішила далі втримувати звязки з О. Заливахою не лише листовно, але також особисто. Щокілька років я відвідувала Україну та обов'язково їхала до Івано-Франківська, щоб поспілкуватися з О. Заливахою. Я розглядала його нові картини і слухала його цікаві розповіді; ми дуже часто дискутували на філософські теми та підкріплялися його улюбленим чаєм. Прощаючись, О. Заливаха кожного разу проводжав мене до авта, просив знов завітати, і на прощання кидав міцне і бадьоре „будьмо" і „не замело, не замете". Я завжди дарувала йому свої писанки, які він глибоко оцінював. Він казав, що особливо припала йому до серця писанка з харківським

(Закінчення на стор. 20)

Історія...

(Закінчення зі стор. 19)

мотивом „павучок“, тому що він – з Харківщини. Невдовзі наспів лист від О. Заливахи: „Дякую, Софійко, за писанку... Чуюсь якимось боржником перед Тобою, бо досягнула гармонії у собі. Твоя писанка висить у мене над столом, час від часу обертається, показує всі чотири боки досконалости... І як колись висловилися стародавні греки: для щастя людина мусить мати славну батьківщину. Отже, працюймо для батьківщини і будемо мати радість... Інколи прокручу касету із записом, як то зворушливо дівчатка називались, та ще чудове фото – дівчатка вишивають рушничок. При нагоді прошу привітати їх – дідо Панас тішиться пам’яткою, пам’ятає і радіє моя душа тим, що десь у далеких світах є наші зіроньки. Обіймаю і небо пригортаю...“.

Ми з О. Заливахою останній раз бачилися в 2005 році. Як завжди, він був бадьорим, вірив у майбутнє процвітання України і радів, що його „пластунчата“ не забувають про своє коріння. Прощаючись, подарував мені свою картину, чим зворушив мене до сліз. Ця картина і альбом „Історія однієї дружби“, до якого я протягом багатьох років додавала листи, малюнки, фотографії і картки, пишаються у мене вдома, в Нью-Йорку, на почеснім місці.

Цього року, літом, я знов маю намір відвідати свого дорогого приятеля, покладу писанку на його могилу, прокажу молитву і передам щире новацьке гасло „Готуйсь!“ братчикові Опанасові від його вірних „Лісових квіточок“.

Достойно ...

(Закінчення зі стор. 19)

ною постаттю у русі шістдесятників. Велика загадка, що чимало талантів, народжених у степовому краї, вирощували свої творчі крила у Галичині. Ролю Галичини в українській історії достойно оцінив Євген Маланюк — один з улюблених авторів Опанаса Заливахи.

І хоча після закінчення інституту він ще мусів відпрацювати в Тюмені, але душа його жила Україною. В грудні 1961 року він переїжджає в Івано-Франківськ, де затримується всього на чотири роки. Але які це були чотири роки! Опанаса Господь нагородив великою силою притягання, він був магнетом, який притягував і до якого тягнулися. За короткий час він став улюбленцем серед друзів і знайомих не тільки в Івано-Франківську, але й Львові та Києві. Всього чотири роки 1962-1965 прожив Опанас в Івано-Франківську. То були роки творчої радости, роки боротьби, надій, сподівань. За чотири роки натхненної праці, душевного піднесення і віри у можливість бути самим собою довелося заплатити п’ятьма роками неволі в концтаборі ч. 11, що розміщений був у поселенні Явас у Мордовії. Опанас був арештований 27 серпня 1965 року, під час першої післяхрущовської хвилі арештів учасників руху шістдесятників.

Є дещо спільне між національним відродженням у Радянській Україні 20-их і 60-их років XX століття. Національно-культурне відродження 20-их років було репресоване, тому й отримало назву „розстріляне відродження“. Більшість активних учасників руху шістдесятників також пройшли крізь тюрми і концтабори.

У концтаборі Опанас багато читав, робив ескізи для майбутніх творів, вітальні листівки, екслібриси, писав друзям у „велику зону“ листи з роздумами на мистецькі і філософські теми. З Опанасом я познайомився як працівник Львівського музею українського мистецтва ще до арешту, а пізніше зустрілися в Мордовії, де в’язні з України утворили так званий український кіш. У концтабірних умовах друзям Опанаса вдалося відсвяткувати день його народження. На цьому дійстві мені довелося виголосити доповідь, що стала продовженням моєї праці над дослідженням життєвого й творчого шляху мистця, початої ще до арешту. Ця доповідь лягла в основу нарису „Опанас Заливаха. Вибір шляху“, надрукованого майже через 30 років, в 1995 році.

А коли у 1970 році Опанас повернувся у велику зону, його чекало 15 років каґебістського переслідування. У ті тяжкі роки, схилившись над аркушем паперу, над натягнутим на підрамник полотном, над книжками з історії, філософії, мистецтва, Опанас не переставав думати над філософськими питаннями буття, над долею України і долею українців. Шукав відповіді у праціх філософів, читав і перечитував „Кобзар“, який був для нього національним євангелієм. Глибоко аналізував вірші Шевченка, часто задумувався над поставленим геніяльним поетом питанням:

Нащо нас мати привела?
Чи для добра? Чи то для зла?
Нащо живем? Чого бажаєм?

Одна з ліногравюр Опанаса має назву першого рядка цього вірша „Один у одного питаєм?“ (1983) Це тільки одне з сотень, тисяч питань, над якими ламав собі голову філософ з палітрою і пензлями в руках.

У кінці 80-их появились проблиски нової надії, а з ними – передчуття великих подій. Щоб наблизити їх, щоб прискорити ці події, мистець готовий був працювати день і ніч. На „Автопортреті“ 1989 року груди і голова мистця палахкотять у вогні думок і почуттів, що стремлять в небеса. То символічний портрет, як і більшість його творів.

Минулого року я двічі був в Опанаса. Говорили про різне, а він, перериваючи плин розмови, час від часу ставив питання — знову Шевченківське, знову гльобальне, яке змушувало задуматись над всією нашою історією, над долею української нації: „За що нас Господь кара?“. Казав, що задавав це питання багатьом своїм друзям, чув різні відповіді, але продовжує думати.

Це кляте запитання почало з особливою силою мучити його, коли почався отой безлад в державі, що триває й досі. Де першопричина, хто завинив, де схибили державні мужі, який вихід із ситуації? Ці питання мучили його вдень і вночі, спалювали його душу й тіло, прискорювали трагічну хвилину.

І ось у 50-ті роковини, коли О. Заливаха вперше ступив на цю оповиту легендами, дорогу його душі прикарпатську землю, 24 квітня 2007 року серце видатного мистця-філософа зупинилося.

Опанаса Заливахи дуже не вистачатиме рідним, друзям, широкому загалові його шанувальників. А найбільше його не вистачатиме Україні.

SUMMER CAMPS AT SOYUZIVKA!

TENNIS CAMP AGES 10-18

Intensive two weeks instruction and competitive play directed by George Sawchak. Limited to 45 participants.
Weeks: June 24– July 6, 2007
$670 UNA Members
$720 Non UNA Members

EXPLORATION DAY CAMP AGES 7-10

Six hours of fun-filled activities in this day camp, which focuses on the outdoors.
Session 1: June 25– June 29, 2007
Session 2: July 2– July 6, 2007
$100/per week or $25/per day

PLAST CAMP-TABIR PTASHAT

A Plast day camp held at Soyuzivka. Please contact Plast for registration & Soyuzivka for room bookings.
Session 1: June 24– July 1, 2007
Session 2: July 1– July 8, 2007

ROMA PRYMA BOHACHEVSKY UKRAINIAN DANCE WORKSHOP AGES 16 and UP

NEW!

For over 30 years, Workshop has been a popular summer dance program and this year it will be held at Soyuzivka! Continuing her mom's legacy, this workshop will be directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych. Campers hard work will be highlighted at our Ukrainian Film & Cultural Festival weekend.
Session : July 1– July 15, 2007
$910- UNA Members
$960- Non UNA Members

A $75 deposit is required to register a child into camp (For Sitch camp- register directly with Sitch Sports School. For Plast camp– register directly with Plast) For more information & for camp applications call: (845) 626-5641 or check out our website at: www.Soyuzivka.com

UKRAINIAN HERITAGE DAY CAMP AGES 4-7

Formerly known as Chemney Camp, this day camp exposes kids to their Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Price includes tee-shirt & daily lunch.
Session 1: July 15– July 20, 2007
Session 2: July 22– July 27, 2007
$150 Per Camper
$190 if not an overnight guest

DISCOVERY CAMP AGES 8-15

Calling all nature lovers for this sleepover camp filled with hiking, swimming, scuba, organized sports, & bonfires .
Week: July 15– July 21, 2007
$400 UNA Members
$450 Non UNA Members

SCUBA DIVING COURSE AGES 12-ADULTS

One week course will complete academic, confined water and open water requirements for PADI open water certification. Classes given by George Hanushevsky, scuba-diver instructor.
Pre registration is required.
Week 1 : July 15– July 21, 2007
Week 2 : July 22– July 28, 2007
$400 for Course, $120 Deposit Required, All fees payable to George Hanushevsky

UKRAINIAN "SITCH" SPORTS CAMP AGES 6-18

This is the 38th Annual Ukrainian "SITCH" Sports Camp run by the Ukrainian Sitch Sports School. This camp will focus on soccer and tennis & is perfect for any sports enthusiast. Registration for this camp is done directly by contacting Marika Bokalo at (908) 851-0617.
Session 1: July 22– July 28, 2007
Session 2: July 29– August 4, 2007
$350 Per Camper
$150 for Day Campers

ROMA PRYMA BOHACHEVSKY UKRAINIAN DANCE CAMP AGES 8-16

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky). Expert instruction for beginning, intermediate and advanced dancers. The camps will end with a grand recital- always a summer highlight!
Session 1: July 22– August 4, 2007
Session 2: August 5– 18, 2007
$910- UNA Members
$960- Non UNA Members

Soyuzivka for all seasons

UNA Estate Soyuzivka • POBox 529 • 216 Foordmore Road • Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641
www.Soyuzivka.com

• РІЗНЕ •

• ПРАЦЯ •

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ і СЕСТРИ

СВ. П.

ІВАННИ КОЗЮПИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА
5 червня 2007 р.
в Українській католицькій церкві
св. Івана Хрестителя.

Рідних і знайомих просимо о молитви за душу Покійної.

Чоловік – МИКОЛА
сини – ІГОР і МИХАЙЛО з родинами
сестра і брати – ОЛЯ, ІВАН, БОГДАН і МИРОН з родинами.

З глибоким смутком повідомляємо родину, Пластунів, друзів, всю українську громаду та інших приятелів по світу, що у вівторок 29 травня 2007 р. відійшов на вічну ватру

СВ. П.

інженер пл. сен. керівництва

СВЯТОСЛАВ ВСЕВОЛОДОВИЧ ПЕТРІВ, ХМ

син ген. Хорунжого Всеволода Петрова, колишнього Головного Штабу У.Н.Р. та інж. Тамари Петрів. Святослав народжений 22 серпня 1923 р. у Третій Залізній Дивізії інтернованої в Каліші.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 31 травня 2007 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Браді і Фаллон, 10 Tower St. Boston, MA.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у п’ятницю, 1 червня 2007 р. о год. 10-ій ранку в храмі св. Андрія при 24 Orchard Hill Rd., Jamaica Plain, MA, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в South Bound Brook, NJ в суботу, 2 червня 2007 р., о год. 12:30 по пол.

Залишена опечалена родина:
дружина – КАТЕРИНА з дому ІВАЩЕНКО
сини – ВСЕВОЛОД і ЮРІЙ
сестра – ОКСАНА ІВАЩЕНКО
родина – інж. ЯРОСЛАВ і МАРІЯ СКРИПЧУКИ
родина – полковник ОЛЕГ і СТАСЯ СКРИПЧУКИ з родиною
родини – СЕНИКІВ і СКРИПЧУКІВ
в Україні – родини ВИНОГРАДСЬКИХ, БОДНАР і ДОБИЧИНА та багато дальшої рідні і приятелів.

Вічна Йому пам'ять!

В 5-ту НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

СВ. П.

ІРЕНИ МОЦЮК

з дому ГРОХ

яка відійшла від нас у вічність 4 червня 2002 р.

ЗАУПОКІЙНА СПІВАНА СЛУЖБА БОЖА

буде відслужена 4 червня 2007 р.
в церкві св. Михаїла,
21 Shonnard Place, Yonkers, NY 10703

Вічна Її пам'ять!

Чоловік ЯРОСЛАВ, дочки ДАРКА і НАТАЛКА з родинами

Просимо молитися за душу покійної Ірени.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 22 травня 2007 р. по довгій недузі відійшла у вічність на 82-му році життя дорога МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

СВ. П.

ЯРОСЛАВА ФЕДЬКІВ

з дому СВІТЕНКО

нар. 18 листопада 1924 р. у м. Городок біля Львова.

Залишилися в смутку:
донька – ЗВЕНИСЛАВА ПРОЦЮК з мужем АНДРІЄМ і родиною
донька – ОКСАНА БАБИЧ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
син – АРКАДІЙ ФЕДЬКІВ з дружиною ЛЮБОЮ і родиною
– 6 внуків і 6 правнуків
брат – ЛЬОНГИН СВІТЕНКО з дружиною СТЕФАНІЄЮ і родиною
брат – ПЛЯТОН СВІТЕНКО з дружиною ІВАНКОЮ і родиною
сестра – НІЛЯ ПАВЛЮК з мужем БОРИСОМ і родиною
шваґер – МИХАЙЛО КОВАЛЬЧИН з родиною
родина в Україні.

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 29 травня 2007 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Fletcher-Nasevich Funeral Home, 9529 Bustleton Ave., Philadelphia, PA 19115.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 30 травня 2007 р. о год. 11-ій ранку в Українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття, Franklin Street, Philadelphia, а опісля на цвинтарі Fox Chase, Jenkintown, PA.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Українську католицьку катедру Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па., або на Український Освітньо-Культурний Центр у Jenkintown, PA.

Вічна Її пам'ять!
